The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VĪKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA

AMERIKĀ

53./281 n-rs. TREŠDIEN, 1954. G. 7. JŪLIJĀ 4. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

INDOĶĪNĀ IZŠĶIŖAS ĀZIJAS LIKTENIS

Stājoties amatā, Francijas jaunais ministru prezidents Mendess-Franss paziņoja, ka vai nu viena mēneša laikā panāks mieru Indoķīnā ,vai arī atkāpsies no amata. Mendesa - Fransa divpadsmitā stunda ir 20. jūlijs.

Pašreizējās Indoķīnas kaujas par pamieru gan neko neliecina. Astotā kaŗa gadā kaŗa laime beidzot ir uzsmaidījusi komūnistiem, un viņi nebūt nedomā pārtraukt šaut tikai tādēļ, ka franči vairs nespēj pretoties. Masveidīgā atvilkšanās pagājušā nedēļā un vietnamiešu kaŗavīru tūkstošu dezertēšana uz komūnistu pusi nenovēršami ievadīja gaidāmo beigu sākumu. Varbūt, ka arī pats Mendess-Franss vairs netic pamiera iespējām, jo vai gan citādi viņš Parīzē sēdēdams būtu deklarējis, ka franči Indoķīnā komūnistiem nepadosies. Pēc objektīvas Indoķīnas militārā stāvokļa apskates mēs redzam, ka šeit vairs nav runas par padošanos vai nepadošanos, bet gan par franču armijas tiešu sakāvi.

Lai stāvokli kaut cik glābtu un lai izvairītos no nepatīkamās atzīšanās, ka komūnistu armija ir pārāka, franči ir iesnieguši komūnistiem neparasti izdevīgus pamiera noteikumus. Atliek tikai gaidīt, vai komūnisti šos noteikumus pieņem. Bet tas ir ļoti iespējams. Anglija atbalsta Francijas pamiera plānu. Sav. Valstis, kas uz Francijas kaŗa pārtraukšanas centieniem visu laiku skatījās ar vislielāko neuzticību, to pašu dara arī šodien. No Sav. Valstu politikas viedokļa raugoties, Indoķīnas pamiers nav lokālizējams Indoķīnā vien. No Indoķīnas pamiera atkarājas, vai sabiedrotiem būs atlicis pietiekami daudz nepieciešamās autoritātes Dienvidaustrumāzijas aizsardzības bloka dibināšanai. No Indoķīnas pamiera noteikumiem atkarājas šī pamiera eksistence. Kas pārraudzīs Indoķīnas pamieru? Kas raudzīsies, lai Indoķīnas pamiers neizvēršas vienīgi par atpūtas brīdi komūnistu armijām. kas, atpūtušās un no jauna sagatavojušās, sāks savu uzvaras gājiena turpināšanu Āzijā?

Pirms nedēļas beidzās Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera un Anglijas ministru prezidenta Čērčila sarunas Vašingtonā, skaroț arī Sav. Valstu un Anglijas politiskās domstarpības Āzijā. Šīs domstarpības tika gan formulētas, bet netika likvidētas, kas nozīmē, ka īstenībā nekas nav mainījies.

Āzijas aizsardzības jautājums ir ļoti sarežģīts. Indija izrāda savas simpatijas komūnistiem biežāk, kā tas nepieciešams, un tā kā Dienvidaustrumāzijas aizsardzības sistēmai ir jābūt noteikti pretkomūnistiskai, tad Indijai tur vietas nav. Sakarā ar dažādiem Rietumu sabiedroto uzskatiem ir radušies divi plāni Āzijas aizsardzībai. Vienu atbalsta Anglija, otru — Sav. Valstis. Šai jautājumā iespējams vēl trešais variants, un proti, visi nākotnes plāni atkarājas no Indoķīnas pamiera.

Anglijas atbalstītais Āzijas plāns ir kaut kas līdzīgs neuzbrukšanas līgumam. Āzijas valstis sanāk kopā, izsmēķē miera pīpi un svēti nosolās, ka ievēros Indoķīnas pamiera noteikumus un savu kaimiņu robežas. Minētais plāns radās Indijas ministru prezidenta Nēru neitrālajās smadzenēs, saņēma tūlītēju Anglijas svētību un savas viesošanās laikā pat komūnistu Ķīnas ministru prezidents pacēla glāzi minētā plāna sumināšanai. Sav. Valstis šo plānu neatzīst. Vispirms jau tāpēc ,ka tukši vārdi un paraksti vien nav nekāda drošības garantija pret tālākiem komūnistu uzbrukumiem. Otrkārt, zem šāda līguma atrastos arī komūnistu Ķīnas paraksts, kas pasaulei pierādītu, ka komūnistu Ķīna tiek oficiāli atzīta. Līdz ar to tiktu nolīdzināts komūnistu Ķīnas ceļš uz Apvienotajām Nācijām.

Sav. Valstu plāns būtu Ziemeļatlantijas organizācijas kopija Dienvidaustrumāzijā. Brīvās un pretkomūnistiskās Dienvidaustrumāzijas tautas tiktu vienotas kopējā aizsardzībā pret tālākiem komūnistu agresijas mēģinājumiem.

Dienvidaustrumāzijas organizācijas plāna autors ir Sav. Valstis. Austrālija un Jaunzēlande plānam pievienojas, bet Anglija ne, baidīdamās, ka šāda plāna realizēšanas gadījumā Indija varētu tikt atstāta ārpus Dienvidaustrumāzijas aizsardzības sistēmas. Čērčils un Eizenhauers par to runāja Baltajā namā un secināja, ka šai jautājumā viņi nespēj vienoties. Kamēr Austrālija un Jaunzēlande atbalsta Sav. Valstis, ka Dienvidaustrumāzijas aizsardzības sistēmas veidošana sākama nekavējoties, Anglijas ministru prezidents Čērčils, pēc Vašingtonas konferences apmeklēdams Otavu, izteicās, ka Anglija turpināšot atbalstīt Indijas proponēto Āzijas neuzbrukšanas līgumu. Vienu ceļu iedami, Rietumu sabiedrotie vēl vienmēr domā divas dažādas domas.

DR. ADENAUERS PRASA NEATKARĪBU RIETUMVĀCIJAI

Nepatīkams pārsteigums Francijai

SABIEDROTO SARUNAS NOTIKS LONDONĀ

BONNĀ. RIETUMVĀCIJAS KANCLERS ADENAUERS AR JAUNU ENERĢIJU UN NOTEIKTĪBU STĀJĀS SAKAROS AR SABIEDROTO PĀRSTĀVJIEM, PIEPRASĪDAMS PILNĪGU SUVERĒNITĀTI RIETUMVĀCIJAS VALDĪBAI BONNĀ, UZSVĒRDAMS, KA LĪDZŠINĒJOS GADOS RIETUMVĀCIJA IR PIERĀDĪJUSI SAVU GATAVĪBU NEATKARĪGAI EKSISTENCEI, KĀ ARĪ SAVU LOJALITĀTI SABIEDROTAJIEM KĀ RIETUMVĀCIJAS IEKŠPOLITIKĀ, TĀ ĀRPOLITIKĀ.

Pēc pašreizējās Rietumvācijas konstitūcijas pilnīgu neatkarību var panākt tikai gadījumā, ja Francija piekāpjas ar Eiropas armijas līguma ratificēšanu. Bet ar to Francija kavējas, un Rietumvācija negrib gaidīt. Cik zināms, tad Sav. Valstu un Anglijas valdības Ādenauera prasībām pieiet ar vislielāko nopietnību un ir pat iespējams, ka vācieši saņem savu ilgi kāroto neatkarību bez Francijas piekrišanas.

Rietumvācijas suverēnitāti saņemot, kanclers Ādenauers no līdzšinējiem bruņošanās plāniem atteikties negrib, paskaidrodams sabiedrotajiem, ka Eiropas armijas neizdošanās gadījumā bruņota Rietumvācija, resp. Rietumvācijas nacionālā armija būtu vienīgā loģiskā atbilde nepārtrauktajiem komūnisma draudiem no austrumiem. Pieskaroties Rietumvācijas nacionālās armijas iespējām, Ādenauers izteicās, ka būtu gauži ironiski, ja Francija, kavēdamās ar Eiropas armijas līguma ratificēšanu, būtu par iemeslu nacionālas Vācijas armijas radīšanai, no kā Francija tik ļoti baidās.

Arī Vašingtonas sarunu laikā Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera un Anglijas ministru prezidenta Čērčila starpā tika pārrunāta iespēja par Rietumvācijas apbruņošanu un suverēnitātes piešķiršanu (ja vien iespējams bez sanaidošanās ar Franciju). Tālākas sarunas šai jautājumā sāksies Londonā vistuvākā nākotnē. Ja Londonas sarunas nedos gaidītos panākumus, tad iespējams, ka Sav. Valstu valdība prasīs Senātam piešķirt prezidentam Eizenhaueram nepieciešamās pilnvaras, lai viņš Rietumvācijas jautājumā varētu rīkoties neatkrīgi no saviem sabiedrotajiem, kas nozīmētu, ka vācieši tiktu pie neatkarības ar Sav. Valstu svētību vien.

Parīze ziņo, ka Ādenauera negaidīti noteiktā suverēnitātes prasība nāk kā nepatīkams pārsteigums Francijas politiķiem, kas vēl vienmēr bija cerējuši, ka, jaunajai Mendesa - Fransa valdībai nostabilizējoties, izdosies panākt ilgi cerēto kompromisu Rietumvācijas un Sav. Valstu un Anglijas starpā.

SAJUKUMS UN PĀNIKA VIETNAMĀ

Franču kaŗaspēkam atkāpjoties un atstājot plašus Sarkanās upes apgabalus, tūkstošiem vietnamiešu pāriet komūnistu pusē, kamēr citi tūkstoši steidzas uz Hanoju. Franču militārās iestādes baidās, ka nepārskatāmās bēgļu straumēs ir neskaitāmi komūnistu partizāni, kas, Hanojā nonākuši, gaidīs izdevīgo brīdi, lai sāktu franču iedzīvotāju slepkavošanu.

Singapūra. — Sarkanās upes grīvā ir iestājusies pilnīga pānika un nepārskatāms sajukums, jo, franču vienībām atkāpjoties, tūkstošiem vietnamiešu kaŗavīru bez šāviena pāriet komūnistu pusē. Vispārējais sajukums pašreiz ir sasniedzis tādu pakāpi, ka vairs nav iespējams noteikt vietnamiešu kaŗavīru skaitu, nedz arī pozicijas, kas pēc plāniem vēl it kā atrastos franču — vietnamiešu kaŗavīru rokās.

Masveidīgā franču atkāpšanās, kas ir par iemeslu vietnamiešu dezertēšanai un bēgļu plūdiem Hanojas virzienā, notiek sakarā ar jauniem franču armijas plāniem visus iespējamos spēkus koncentrēt Hanojas un Haiphongas ostas apkārtnē, lai šo apvidu izveidotu par pēdējo franču cietoksni pret uzbrūkošajām komūnistu masām.

Kopā ar atejošām franču armijas vienībām Hanojas virzienā plūst arī neskaitāmas bēgļu straumes. Tā kā viss notiek lielā steigā un pilnīgā sajukumā, tad bēgļu identitāti nav iespējams pārbaudīt, kas rada nopietnas bažas, ka kopā ar civīliedzīvotāju bēgļiem no evakuētajiem vietnamiešu ciemiem Hanojā ieplūst arī lieli komūnistu partizānu spēki, kas, pilsētā nonākuši, gaidīs izdevīgu brīdi, lai sāktu franču iedzīvotāju slepkavošanu.

DABAS KATASTROFU NEDĒĻA AMERIKĀ UN ĀZIJĀ

Pagājušā nedēļā Halifaksa piedzīvoja „lielāko negaisu vēsturē", kas beidzās ar zaudējumiem vismaz 3.000.000 dolaru apmērā. No Laredo Teksasā ziņo par nepieredzētiem plūdiem Rio Grandes upē. Trakojošo ūdeņu izrauto tiltu vērtību vien lēš uz 5,5 milj. dol., nemaz nerunājot par pārējiem zaudējumiem. Līdz šim saņemtas ziņas par vairāk kā 50 plūdos noslīkušiem, kaut gan iestādes pielaiž varbūtību, ka noslīkušo skaits sasniegs vismaz 500 cilvēku.

No Manilas Filipīnu salās ziņo par spēcīgām zemes trīcēm, kurās galu dabūjušas vismaz 22 personas, kamēr ievainoto skaits sniedzas simtos. Materiālie zaudējumi nodarīti vairāku miljonu dolaru vērtībā.

Kaŗā sadragātā Dienvidkorejas galvaspilsēta Seula pārdzīvoja jaunu traģēdiju, kad, spēcīga vēja dzīts, milzu ugunsgrēks sāka plosīties pilsētas tirgus rajonā, atstājot korejiešu un amerikāņu armijas ugunsdzēsējus pilnīgi bezspēcīgu skatītāju lomās. Ugunsgrēkā iznīcinātas apmēram 800 māju un vairāk kā 10.000 dienvidkorejiešu palikuši bez pajumtes.

BRĪDINĀJUMS ANGLIJAS VALDĪBAI

Kā noskaidrojās, tad pagājušās nedēļas nogales sarunās Vašingtonā Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera un Anglijas ministru prezidenta Čērčila starpā tika pārrunāta komūnistu Ķīnas uzņemšana Apvienotās Nācijās. Anglijas ministru prezidents, kā parasts, esot aizrādījis, ka komūnistu Ķīna nepārtraukti nostabilizējot savu stāvokli pasaulē un ka neizbēgami pienākšot diena, kad sabiedrotajiem būšot jāakceptē komūnistu Ķīnas uzņemšana Apv. Nācijās.

Sav. Valstu Senātā Anglijas ministru prezidenta sacītais uzņemts pavisam vēsi. Senāta vairākuma un arī mazākuma pārstāvji izteicās, ka Sav. Valstis pārtrauks atbalstīt Apvienotās Nācijas, ja komūnistu Ķīna tiks uzņemta kā līdztiesīgs Apv. Nāciju **biedrs.**

Augustdorfas latviešu ģimnazijas tautas deju kopas dalībnieki iedzied Līgo dziesmas skaņu lentā Hamburgas raidītājam. D. Hazmera uzņ.

CĪŅAS JERUZĀLEMĒ

Jeruzālemē. — Gadiem ilgais pamiers žīdu un arabu starpā, kas vēl joprojām nav spējis panākt pilnīga miera statusu, kārtējo reizi tika lauzts pagājušās nedēļas vidū, kad izcēlās cīņas Jeruzālemes pilsētā, kā arī citur Izraēlas un Jordānas robežās. Nogalināto un ievainoto skaits nav liels, tikai 5 krituši un 53 ievainoti, toties radītais politiskais trācis ir pietiekams, lai sakustinātu Apvienotās Nācijas.

Arabu un žīdu „kaŗadarbībai" sākoties, uz cīņu vietu nekavējoties izbrauca sabiedroto pamiera komisijas pārstāvji, kas ir atbildīgi par mieru un kārtību žīdu un arabu starpā. **Pēc trīs dienu ilgas apšaudīšanās pamieru izdevās atjaunot, kaut gan tas stājās spēkā tikai 24 stundas pēc jaunās vienošanās panākšanas nesaticīgo žīdu un arabu starpā.**

12 DIENU BRĀĻU KAŖŠ BEIDZIES

KAŖOJOŠĀS PUSES PARAKSTĪJUŠAS PAMIERA LĪGUMU

Gvatemalas pilsētā. — Diviem pulkvežiem sirsnīgi apkampjoties, El Salvadoras prezidenta pilī beidzās 12 dienu ilgais Gvatemalas karš. Gvatemalas pilsētā tai pašā laikā valdīja pilnīga svētku sajūta, dega ugunskuri, šāva raķetes, un ielās dejoja cilvēki. Aizmirsti bija komūnisti un pretkomūnisti, pirmā pēckaŗa fiesta bija pilnā spēkā, un laiks stāvēja uz vietas.

Līdz ar pāmiera līguma parakstīšanu valdības kaŗaspēka un pretkomūnistu starpā Gvatemalas kaŗu var uzskatīt par izbeigtu. Klīst gan baumas, it kā bijušais prezidents Arbencs, galvaspilsētas apkārtnē slāpstīdamies, mēģinot sacelt kājās Gvatemalas zemniekus, bet par to neviens vairs neuztraucas.

Pēc pamiera parakstīšanas Gvatemalas pārvalde tiek nodota piecu vīru komitejas rokās. Komiteju vada valdības kaŗaspēka komandieris plkv. Monzons. Bez tam komitejā vēl ietelp divi agrākās Gvatemalas valdības un divi pretkomūnistu armijas pārstāvji, viens no tiem armijas komandieris plkv. Kastillo. Valsts pārvaldes komitejas izstrādātie statūti paredz, ka plkv. Monzons komitejas vadītāja amatā paliks tikai 15 dienu, pēc kam no līdzšinējo 5 vidus tiks izvēlēts jauns Gvatemalas valsts galva. Pretkomūnistu armijas komandieris plkv. Kastillo cer, ka 15 dienu laikā viņš būs kļuvis pietiekami populārs, lai nostātos minētās 5 vīru komitejas priekšgalā.

PSRS spiegošanas centrs Londonā

Melburnā. Drošības policijas apsardzībā agrākais Padomju Savienības slepenā dienesta vadītājs Austrālijā Vladimirs Petrovs sāka savu stāstu par komūnistu spiegu darbību Rietumos.

No komūnistiem izbēgušais Petrovs strādāja krievu sūtniecībā Austrālijā un bija padomju diplomātiskā korpusa loceklis.

Austrāliešu izmeklēšanas komisijai Petrovs paskaidroja, ka spiegu tīkla centrs īstenībā atradies Londonā, Anglijā, Padomju Savienības sūtniecībā. Tā uzdevums bijis izspiegot Sav. Valstis, Angliju, Kanadu, Austrāliju, Jaunzēlandi un Dienvidafriku. Spiegu centra vadītājs bijis kāds krievu „diplomāts" — Kukins, īstenībā Padomju Savienības slepenpolicijas vadītājs Anglijā. Bez šīs komūnistiem bijusi vēl kāda cita spiegošanas nozare, kas specializējusies atomu un raķešnoslēpumu „pētīšanā". Šīs nodaļas vadītājs bijis kāds cits padomju slepenpolicijas aģents, vārdā Raina. Tagad, kā Raina, tā arī Kukins savus amatus esot zaudējuši.

Sava stāsta turpinājumā Petrovs atklāja, ka tieši pēdējā laikā likvidēti četri no viņa tiešajiem priekšniekiem. Pēdējais no šiem četriem esot bijis ārlietu ministra vietnieks Dekanosovs, kas nošauts apmēram tai pašā laikā, kad krita Berija, viens no Kremļa visu laiku lielākajiem slepkavām.

Petrova uzdevums Austrālijā esot ne tikvien vadīt spiegošanas darbus komūnistu labā, bet arī sniegt sīku informāciju par visiem padomju sūtniecības darbiniekiem. Padomju sūtnim Petrova ziņojumi nav bijuši pieejami. Tie sūtīti tieši uz MVD galveno mītni Maskavā.

Uz komūnistu apvainojumiem, it kā viņš aizbēgot būtu piesavinājies lielas naudas summas, Petrovs paskaidroja, ka tikai vienā gadījumā viņa rīcībā atradies lielāks kapitāls, kas ticis izlietots pēc Maskavas norādījumiem.

VECĀ CHARTA PALIEK SPĒKĀ

Piecu dienu ilgās sarunas starp ASV prezidentu Eizenhaueru un Lielbritanijas ministru prezidentu Čērčilu noslēdzās 29. jūnijā ar izdoto Pamatprincipu deklarāciju, kas noteiks abu lielo demokratiju turpmākās politikas vadlīnijas. Šī deklarācija pēc sava rakstura lielā mērā atgādina Atlantijas chartu, ko ASV toreizējais prezidents Rūzvelts un Čērčils parakstīja 1941. g. 14. augustā. Tajā izteikti principi, ar kuriem Rietumu sabiedrotie vadījās cīņā pret Hitlera tiranniju. Līdzīgus principus abi valstsvīri tagad nospraudūši savai atvaires cīņai pret agresīvo komūnismu. Pamatprincipu deklarācijas pirmā pantā pateikts, ka Atlantijas chartas principi tiek par jaunu apstiprināti.

Mūs šinī deklarācijā var interesēt pamatprincipi, kas pieņemti attieksmē uz brīvību zaudējušām tautām. Deklarācijas 3. pantā teikts: „Attiecībā uz valstīm, kas agrāk bija suverēnas, bet tagad pakļautas svešai varai, mēs (t. i. ASV un Lielbritanija) nepiedalīsimies nevienā izkārtojumā vai līgumā, kas apstiprinātu vai pagarinātu šo valstu pakļautību pret viņu gribu." Tie ir mums iegaumējami vārdi, kuros nav gan apsolīta atbrīvošana, bet tie dod garantiju, ka abas lielvalstis negrozīs savu politiku pret Baltijas valstīm un satelitiem.

Tālākie deklarācijas panti satur solījumu nodrošināt neatkarību visām zemēm, kuŗu iedzīvotāji vēlas un ir spējīgi uzturēt neatkarīgu eksistenci. Valstīs, kuras sadalītas pret to gribu (tādas ir Vācija un Koreja), abas parakstītājas puses centīsies panākt apvienošanu brīvu vēlēšanu ceļā AN uzraudzībā. Tālāk deklarēta vēlēšanās panākt vispasaules atbruņošanos un apsolīts atbalsts AN un citām starptautiskām organizācijām.

PĀRMAIŅAS KANADAS VALDĪBĀ

Otavā. Šī gada 2. jūlijā Kanadas valdībā notika svarīgas pārmaiņas, kuŗu rezultātā trīs vecāko ministru portfeļi mainīja īpašniekus. Pēc parlamenta sēdes sasauktajā preses konferencē Kanadas ministru prezidents St. Lorāns žurnālistiem paskaidroja, ka līdzšinējais Kanadas finanču ministrs Abbots atstāj savu amatu, lai turpmāk darbotos par tiesnesi Kanadas augstākajā tiesā. Līdzšinējais aizsardzības ministrs Bruks Klakstons valdības dienestu atstāj pavisam, lai uzņemtos Metropolitēna dzīvības apdrošināšanas sabiedrības viceprezidenta un Kanadas nodaļas ģenerāldirektora pienākumus. Līdzšinējais transporta ministrs Ševrī turpmāk būs St. Labrenča ūdeņs ceļa prezidents.

Klakstona vietā Kanadas aizsardzības ministra amatā nāk viņa vietniekss Ralfs Kampnejs, kamēr jaunais finanču ministrs būs līdzšinējais immigrācijas ministrs Valters Harriss, Transporta ministra pienākumus uzņēmies Džordžs Marlers.

STIPRAS PAGRĪDES ARMIJAS BALTIJĀ

Kerstena izmeklēšanas komiteja, beigusi sesiju Londonā, ieradās Vācijā un pirmo sēdi noturēja 23. jūnijā Minchenē. Liecības nodevuši dažādo tautību bēgļi. Lielāko ievērību izpelnījās bij. MVD plkv. ltn. G. Burlicka liecība. Viņš pārbēdzis uz rietumiem 1953. g. jūnijā, bet amerikāņu pretizlūkošanas dienests neizpauž apstākļus, kādos notikusi viņa bēgšana. Viņš ir augstākais čekas virsnieks, kas pārnācis Rietumu pusē.

Kerstena komitejai B. paskaidroja, ka padomju tauta un padomju armija kaŗa gadījumā atbalstītu Rietumus. Arī pati čeka esot pret padomju diktātūru. Spēcīgas slepenas pretkomūnistiskas armijas esot Rietumbaltkrievijā, Ukrainā, Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Burlickis ieteica dibināt Rietumeiropā ārzemnieku leģionu pārbēdzējiem no Padomju Savienības.

Burlickis pats piedalījies masu deportācijās no Čečeņu Ingušu, Karačaju, Kalmiku un Krimas autonomām republikām. Maskavas valdība likvidēja šīs republikas, apvainojot to iedzīvotājus sadarbībā ar vāciešiem kaŗa laikā. 1943.-44. g. no šīm republikām uz Sibiriju izsūtīja ap vienu miljonu cilvēku.

NENOKAVĒJIET IZDEVĪBU TIKTIES AR DRAUGIEM UN PAZIŅĀM

ASV UN KANADĀ LATVIEŠU DRAUDZĪBAS DIENĀS NIAGARĀ 17. un 18. JŪLIJĀ

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRINBERGS

VISS PALIEK PA VECAM

Savā būtībā komūnisms, ja runājam līdzībās, ir bīstamāks par meža plēsoņu, jo šim sarkanajam zvēram ir cilvēka smadzenes, kas, mežonīgo instinktu mudinātas, izgudro visbīstamākos paņēmienus uzbrukt, saplosīt, iznīcināt. Paēdis tīģeris ielien džungļos un zināmu laiku mierīgi guļ, bet sarkanais zvērs, kura nolūks iznīcināt kultūrālo pasauli — ir izsalcis vienmēr — tas uzbrūk vienmēr un visur, kur vien miermīlīgās cilvēces aizsardzība pamana kādu vājāku vietu.

Bet Rietumu „puslodes politiskais spīdeklis Vinstons Čērčils pēc pēdējās apspriedes Baltajā namā preses pārstāvjiem 29. jūnijā teica: „Es neesmu zaudējis cerību ar krieviem saprasties. Ar lielu pacietību un apdomību mums jāpēti viņu nolūki. Karā mēs būsim uzvarētāji uz drupu kaudzēm." Arī Eizenhauers, kas ar stingru apņemšanos reāli apkarot komūnismu iesoļoja Baltajā namā, pēc apspriedes ar Čērčilu deklarēja to pašu, atkārtojot par anekdotu jau kļuvušo teizi, ka komūnistiem pašiem jāpierāda viņu labā griba saprasties ar Rietumiem.

Tātad Čērčils un arī Eizenhauers vēl vienmēr tic, ka komūnistiem šī labā sadarbošanās griba ir, bet viņi, gan nezin kāpēc, nemēģina to pierādīt. Un rezultātā — abi valstsvīri cer sadzīvot ar sarkano zvēru arī turpmāk. Tas nozīmē, ka Rietumi pēc šī vēstījuma vēl vairāk bruņosies ar pacietību un turpinās pētīt komūnistu nolūkus (it kā tie nebūtu jau zināmi) līdzšinējā garā, bet Austrumi turpinās savus apmātos ticīgos muļķot un bruņoties ar vismodernākiem ieročiem tikpat droši un netraucēti — kā līdz šim. Rietumi savu „gudro" pētīšanas politiku turpinās tāpēc, lai nebūtu jāuzvar uz drupu kaudzēm, bet komūnisti savu dūres taktiku veidos tālāk tai apziņā, ka pagaidām viņi karā uzvarēt nav vēl spējīgi. Ka pēc dažiem gadiem nenovēršamajā karā uzvarētāji varētu būt komūnisti, pie tam uz pasaules drupām — par to, šķiet, atbildīgie valstsvīri maz rūpējas, jo viņu nākotnes nodomos nekas nemainīsies.

Te jāatgādina, ka Čērčils ir viens no tiem „uzvarētājiem" Otrā pasaules karā, kas, lidojot no Teherānas uz Jaltu un Maskavu, dodot instrukcijas Īdenam Berlīnē un Ženēvā, noveduši brīvo cilvēci tik tālu, ka tagad tā stāv kara priekšā, kurā vēl gan varētu uzvarēt, bet uz drupu kaudzēm.

Kopš 1941. g. 22. jūnija Čērčils nav mēģinājis sarkano zvēru savaldīt, bet gan to „pacietīgi un apdomīgi pētījis" — arī tad, kad tas saplosīja vienu brīvo tautu pēc otras. Ar Vinstona ziņu 2. pasaules kara beigās Kremlim atļāva paturēt okupācijā Baltijas valstis, Austrumvāciju, Poliju, daļu Austrijas, Čechoslovakiju un Balkānus. Vēlāk Maskavas varmākām atdeva arī milzīgo Ķīnu. Arī Grieķija būtu nonākusi komūnisma jūgā, ja ģen. Vanflīts nebūtu tur sarkanajam zvēram iedūris šķēpu ribās. Tas bija radikāls līdzeklis — vienīgais, ko respektē Maskava. Paspējis izplēst gabalu no grieķu tautas miesas — zvērs aizbēga, un tagad Grieķijā valda miers.

Patiešām apbrīnojama ir Čērčila dziņa pielabināties komūnistiem uz brīvās cilvēces dzīvības lēses. Kad Korejā Mekarturs apņēmās aiztriekt sakautos komūnistus, tad Čērčils sacēla negantu traci un pieprasīja Mekarturu padzīt. Un — viņu padzina. Apmātie neļāva atkārtot Grieķijas precedentu, un Trūmens paklausīja.

Un pašā pēdējā brīdī, kad karavīri Pentagonā, vērojot politiķu aplamības, pacēla balsis par iejaukšanos Indoķīnas karā, Čērčils pa kaklu pa galvu metās uz Vašingtonu, lai to aizkavētu. Kaut gan Ču En Lajs vecā vīra gaisa pilis Ženēvā bija jau sagrāvis, arī šoreiz Čērčils panāca savu — Eizenhauers viņam piekrita.

Kāpēc tieši Čērčils tik neatlaidīgi censās pielabināties Maskavai — strādāt un gulēt blakus sarkanajam zvēram, ticot, ka tas viņu neaprīs? Nevar būt, ka Čērčils neapzinātos patiesās briesmas, kas neatlaidīgi tuvojas brīvajai cilvēcei. Gudrais politiķis taču labi zina, ka Kremlis sācis industrializēt arī sarkano Ķīnu, kas 5 gados izveidosies par spēcīgu industriālu un militāru valsti, kurā 300 milj. vergu nepārtraukti kals ieročus komūnisma galīgās uzvaras izcīnīšanai. Nav arī noslēpums, ka Maskava uzplēš milzīgās nomadu stepes aiz Urāliem, kur ražos lauksaimniecības produktus ieroču kalēju un gigantisko sarkano karapulku apgādes nodrošināšanai.

Nav ticams, ka Čērčils un Eizenhauers nesaprastu komūnistu īstos nolūkus, braucot uz Rietumu aranžētajām pielabināšanās konferencēm. Mazajam politiķim nav šaubu, ka komūnistu „amizieris" ar pamieriem un „miera gribu" nav nekas cits kā laika iegūšanas triki. Komūnisti vēl lielajā cīņā neielaidīsies, kaut arī pats Čērčils izprovocētu karu. Viņu laiks nav vēl pienācis, jo — vēl var uzvarēt sabiedrotie. Ja nu Čērčils un Eizenhauers to visu labi apzinās, ko paši uzsvēruši, kāpēc tad viņi tīšu prātu veicina šos komūnistu mērķus? Vai tā būtu tikai gļēvulība un pašu ādas sargāšana, lai pēc tam nāktu kaut ūdens vai asins plūdi?

Tie Rietumu valstvīri, kas vēl šodien tic, ka Čekas moku kambaros bez palīdzības no ārienes izcelsies revolūcija, par šīs domas aplamību īstenībā pārliecināsies tikai tad, kad pēc dažiem gadiem, ja būs palikuši dzīvi, paši tajos nonāks. Komūnisma pasaule ir iedalīta moku kambaros, kuros ir tikai stingri izolēti mocekļi un līdz zobiem apbruņoti virsbendes, bendes un viņu palīgi.

J. Vītols

25 G. LAULĪBAS JUBILEJA

Mārtiņš un Paulīne Vāgneri no Pēternieku pag. atskatījās uz laulībā pavadītiem 25 gadiem. J. Kreija uzn.

AUGĻKOPĪBAS SAŠAURINĀŠANĀS

NIAGARAS „AUGĻU JOSTĀ"

Ontario provinces saimnieciskais uzplaukums nopietni apdraud tās svaigo augļu piegādi un cenas.

1950. g. Kanadas augļu un ogu ražojumu vērtība sasniedza $35 miljonus. Puse no tās gandrīz bija Ontario provinces ražojumi. No Ontario provinces kopražas 57 proc., jeb ap $10.089.932 devusi šaurā zemes josla starp Niagāras un Ontario ezera dienvidu krastu, uz rietumiem no Niagaras upes. 1950. g. par $54.000 akru bija aizņemti augļu ražošanai. Tagad Niagāras pussalā augļkopības platība ir mazliet mazāka. Rūpniecības un dzīvokļu rajoni, kas pastāvīgi plešas plašumā, laupa provincei vislabākās augļkopības zemes.

Septiņdesmit astoņi procenti Ontario provinces persiku, 95 procenti provinces vīnogu audzē Niagāras „augļu joslā". Konservu fabrikās persikus uzpērk par $90.00 tonnā, bet, atklātā tirgū tos pārdod $40.00 tonnā. Par vīnogām pārstrādātāji maksā $80.00 tonnā. Ja atņemtu Niagāras pussalu, augļu un konservēto augļu cenas Ontario provincē strauji kāptu.

Hamiltonas, Sv. Katrīnes un Niagāras pilsētas labklājību veicinājusi Ontario provinces pieaugošā industrializācija. Nelaimīgā kārtā šīs rūpniecības un ar tām saistītās dzīvojamo ēku apmetnes straujā iespiedušās augļkopības zemē. Augļkopjiem par viņu zemi piedāvā tādas cenas, ko tiem ir visai grūti atteikt. Attiecīgās iestādes aplēsušas, ka pēdējos 15 gados ap 10 procentu Niagāras augļkopības zemes atņemts augļu ražošanai.

Nevienā citā Ontario provinces vietā augsne, klimats un topografiskie apstākļi nav tik labvēlīgi augļkopībai.

Šai apvidū ražošanas sezonai ir 212 dienu, caurmērā 158 dienas ir bez salnām. Nokrišņi caurmērā dod 38 collas sniega un 30.9 collas lietus. Bet ja par akru zemes piedāvā līdz $5.000, augļkopji saprot, ka viņiem nav nozīmes pieķerties savai zemei, ja pārdodot viņi var sniegt vieglāku dzīvi. Nodokļu likmes arī pastāvīgi aug, jo pieaugošās dzīvokļu platības prasa lielākus pašvaldības pakalpojumus.

Nesen Hamiltonā sasauca ieinteresēto aprindu sapulci, lai apspriestu zemes izmantošanas plānus Niagāras pussalā. Izvēlēja arī pašu komiteju, kas lai ievāktu ziņas par Niagāras pussalas stāvokli.

Lai panāktu Niagāras pussalas nepieciešamo augļkopības zemju saglabāšanu, kādai iestādei būtu jādod plašākas pilnvaras noteikt zemes izmantošanas veidus. Sv. Labrenča jūras ceļa būves pabeigšana radīs pastiprinātus pieprasījumus pēc ostu ierīkošanas gar ezera dienvidu krastu. Palielinātās ostas ierīces radīs pastiprinātu rūpniecības izplešanos — un visa augļkopības josla var tikt zaudēta.

Kāds ierosinājums paredz, ka šo problēmu varētu atrisināt, ja pro[illegible] rūpniecības un dzīvojamo rajonu paplašināšanu zem Niagāras nogāzes, izņemot zemes, kurām augļkopībā nav nekādas vērtības, un veicināt rūpniecības attīstību līdzenumā virs nogāzes.

Šai problēmā ļoti stipri ieinteresēta Ontario province un visa Kanada, un ja to nevar atrisināt, visas pārtikas apgādē būs iesists liels robs.

C. S.

Trimdinieku deklarācija pie Brīvības statujas

1. jūlijs — statujas 70. gada diena izsludināta par Brīvības dienu

Brīvības statuja Ņujorkas ostā ir kļuvusi par brīvības simbolu ne vien ASV, bet visā pasaulē, kas alkst brīvības. Ar pacelto lāpu rokā tā sagaidījusi miljoniem ieceļotāju, to skaitā arī latviešus, kas meklējuši patvērumu un brīvību Jaunajā pasaulē. 1. jūlijā pagāja 70 gadu kopš Brīvības statuja atrodas savā vietā. Tā ir Francijas tautas dāvana Amerikas tautai.

Trimdinieku organizācijas ierosināja atzīmēt šo dienu kā Brīvības dienu, lai stiprinātu ticību daudzos miljonus, kas smok verdzībā aiz dzelzs priekškara. Šī ideja atrada piekrišanu amerikāņu sabiedrībā, un Ņujorkas gubernātors un Ņujorkas pilsētas vecākais Vāgners izsludināja 1. jūliju par Brīvības dienu. Turpmāk Brīvības dienu atzīmēs ik gadus šinī datumā.

Pirmajā Brīvības dienā pie Brīvības statujas sapulcējās prāvs pulks viesu — amerikāņu un trimdinieku. Latviešus pārstāvēja KLB priekšsēdis Dr. V. Māsēns. Brīvības statuja atrodas Bedlo saliņā iepretim Manhatanas lejas galam, kur Hudsonas upe ietek jūras līcī.

Svinīgais akts sākās ar ASV un Francijas himnām. Tad runāja ASV iekšlietu viceministrs Orme Luiss, Francijas ģenerālkonsuls Ņujorkā grafs Delagards un Brīvās Eiropas komitejas prezidents V. Šepardsons.

Visu trimdinieku vārdā runāja Komitejas Lietuvas brīvībai priekšsēdis V. Sidzikausakas. Viņš nolasīja Brīvības deklarāciju, ko sastādījušas trimdinieku organizācijas. Sidzikauskas pateica, ka pēc Otrā pasaules kara 9 tautas Āzijā un Afrikā ieguvušas neatkarību, kamēr Eiropā Kremlis atņēmis brīvību 9 tautām, pataisot par vergiem miljonus eiropiešu. „Šeit pie Brīvības statujas mēs, Eiropas trimdinieki, apellējam pie brīvās pasaules valdībām un tautām," teica Sidzikauskas. „Neļaujiet tirāniem un tautu slepkavām sevi iežņaugt ar savstarpējās drošības līgumiem. Padomju Krievijas atiešanai savās likumīgajās robežās vajadzētu būt priekšnoteikumam visiem turpmākiem darījumiem ar Kremli un tā satelītiem."

Apsveikuma rakstus bija piesūtījuši ārlietu ministrs Dalless, senātors Noulends un senātors Aivs.

ORGANIZĀCIJU VADĪTĀJU APSPRIEDE

LNAK valde 10. jūlijā, pl. 6.00 p.p. Sv. Andreja baznīcas telpās sasauc organizāciju vadītāju apspriedi.

Darba kārtībā: 1. Apspriedes vadītāja un sekretāra vēlēšanas. 2. Latviešu Informācijas centra darbības pārskats. 3. Revīzijas komisijas ziņojums. 4. Latviešu Informācijas centra vadītāja un locekļu vēlēšanas. 5. 18. novembra sarīkojums. 6. Norēķini par Kalpaka vakaru. 7. Kultūras dienas Kanadā. 8. Nākošā organizāciju vadītāju apspriede. 9. Dažādi jautājumi (Izstāde u. c.).

LNAK valde ir izsūtījusi aicinājumus uz šo apspriedi Toronto organizācijām, kuru adreses tai zināmas. Pārstāvjus apspriedē var sūtīt arī visas pārējās Toronto un ārpus Toronto atrodošās latviešu organizācijas.

Ievērojot to, ka šinī apspriedē ir izlemjami ļoti svarīgi jautājumi, vēlams, lai organizācijas tanī būtu reprezentētas iespējami kuplā skaitā. Organizāciju vadītāji laipni lūgti, lai viņu pārstāvji tanī katrā ziņā ierastos.

LNAK valde

TORONTO ĢIMNAZIJAS PAZIŅOJUMS

TL Tautas augstskolas sestdienas ģimnazija atklāj jaunu skolēnu pieteikšanos nākošajam mācības gadam I un II klasē.

Lūdz pieteikties pie skolotājām: V. Slavie̦šas, 1[illegible] Davenport Rd., tel.: WA 3-529[illegible]; A. Mārtinsones, 71 Beaty Ave., tel.: LA 9593.

HAMILTONIEŠI,

kas vēlētos piedalīties Daugavas Vanagu dienu vīru kora kopkoncertā š. g. 4. septembrī Toronto, tiek lūgti ierasties uz mēģinājumiem manā vadībā ik svētdienas plkst. 7 vakarā Agrikultūras birojā, 16 Market St., Hamiltonā.

J. Cīrulis,
DV dienu kora virsdiriģents.

Jauna izbraukuma vieta makšķerniekiem

Apmēram 140 jūdzes no Toronto, Sagīnas upes krastā, mūsu tautietis A. Vismanis atvēris vasarnieku mītni, kur gaida ciemos nedēļas nogalēs īpaši latviešus. Sagīnas upe atgādina mūsu Gauju, tur var bagātīgi ķert foreles, pīkreles, lielos asarus un citas zivis, iespējams zvejot arī nēģus. Pus jūdzi tālāk atrodas lielais Hurona ezers, kas ar savu lielisko plūdmali atgādina Baltijas jūras piekrasti. Jābrauc pa 10. ceļu līdz Oven Sound, tad pa 21. ceļu līdz Southamptonai. Atpūtas nama pārvaldnieka adrese ir šāda: Mr. R. Tenis, Bullhead, Southampton, Ont.

KANADĀ
TORONTO

● Trešdien, 28. jūnijā, LSAK bija sasaukusi Sidrabenes bērnu vecāku sapulci un to vadīja LSAK vicepriekšsēdis E. Skujiņš, kurš iepazīstināja klātesošos ar nometnes organizācijas jautājumiem. LSAK bija paredzējusi nometni tikai 7 nedēļas, bet uz vecāku vēlēšanos to pagarināja par 1 nedēļu. Sapulce ievēlēja arī bērnu vecāku padomi 3 personu sastāvā, kura reizē palīdzēs nometnes vadības sēdēs un nāks talkā ar saviem padomiem.

● Lai iepazīstinātu jaunkanadiešus ar palīdzības darba organizācijām Kanadā, bija aicināti kopā Toronto jaunkanadiešu preses pārstāvji. Paskaidrojumus sniedza „Community Chest" priekšsēdis Dž. Maršals (George Marshall) un iepazīstināja preses pārstāvjus ar dažiem palīdzības darba institūtiem Toronto. Noslēgumā visi tika aicināti uz lanču King Edvarda viesnīcā.

● Šogad Hamiltonas McMaster universitātes humanitāro nodaļu beidzis Latvijas ģenerālkonsula R. N. Braisona jaunākais dēls Deivids Braisons (David Bryson). D. Braisons palicis pie universitātes kā mācības spēks.

KAS NOTIEK KANADĀ?

MILJONS PĒCKARA IMMIGRANTU

Šai gadā Kanada gaida ierodamies savu miljono pēckara immigrantu.

Kopš 1945. gada Kanadā ieradušies ap 960.000 immigrantu. Pēdējos četros gados 134.000 ieradušies no Britu salām un 100.000 no ASV, par 100.000 no Vācijas. Bez tam minētos četros gados 80.000 no Itālijas, 68.000 no Holandes, 34.000 no ASV un 28.000 poļu. No tiem Ontario province uzņēmusi pāri par pusi. Pagājušā gadā no 169.000 jaunie braucējiem 90.000 apmetušies minētā provincē. Kvebekas province uzņēmusi 34.000 immigrantu 1953. gadā, Alberta — 15.000 un Britu Kolumbija — 13.000.

Lielākā daļa pagājušā gada immigrantu bija kvalificēti strādnieki, bet nākošā lielākā grupa — laukstrādnieki. Kādi 10.000 bija dažādu profesiju ļaudis (advokāti, ārsti, inženieri u. t. t.) un tikpat daudz melnstrādnieku.

PAR NOPELNĪTO ALGU VARĒS NOPIRKT VAIRĀK NEKĀ 1945. GADĀ

Pieaugošo dzīves izdevumu un augošo darba algu skrējienā algas ir uzvarējušas, un pat visai jūtami. Kaut gan dzīves dārdzība ir pieaugusi, pagājušā 10 gadu laikā sasniedzot 54 proc., caurmēra Kanadas strādnieka pirkšanas spējas ir daudz lielākas, nekā tās bija 1945. gadā, kad beidzās karš. Rūpniecības darba strādnieka tagad caurmērā alga nodrošina par $10.55 lielāku pirkšanas spēju, nekā 1945. gadā.

Īstenībā strādnieku stāvoklis uzlabojies pat ievērojami vairāk, nekā norāda šie skaitļi, jo lielākā daļa strādnieku strādā īsākas nedēļas, un pēdējā gadu desmitā pieaugusi nodokļu atlaides un nelaimes gadījumu [illegible].

Kad 1945. g. karš beidzās, strādnieku caurmēra izpeļņa pēc ienākuma nodokļa atvilkuma bija $28.38 par 44.3 stundu garu nedēļu. Cenas tad bija par 54 proc. zemākas nekā tagad. Tātad 1945. g. $28.38 izpeļņa 1954. g. līdzinātos $43.70 tagadējās naudas vērtībā. Tomēr šodien tas pats strādnieks strādā tikai 41 stundu nedēļā (caurmērā) un saņem pēc ienākuma nodokļa atvilkuma $54.25. Salīdzinot viņa izpeļņu 1954. gadā ar 1945. gada dolaros, ar tagadējo izpeļņu, mēs redzam, ka šī izpeļņa ir apmēram $10.55 nedēļā lielāka nekā 1945. gadā.

JĀŅU DIENĀ AUSTRĀLIJĀ VISI OZOLI BEZ LAPĀM

VĒSTULE LA NO AUSTRĀLIJAS

— Viss jau būtu pavisam labi, bet mēs tomēr jūtameis slimi — ilgās pēc ziemeļu zemes. Ačgārnības, kādas te valda dabā, mūs, eiropiešus, skar vissmagāk, kaut vai būtu mēs Kanadā, arī tad mēs būtu laimīgāki! Kā gan lai pierod, ja saulīte pie debesīm staigā ceļu atpakaļ no labās uz kreiso pusi, un to pašu dara mēness? Kāda sajūta var būt Jāņu dienā, kad visi ozoli stāv kaili, nometuši lapas, un drēgnais ziemas laiks liek salt arī zem divkāršā kamzola, kaut arī termometrs nenoslīd zem 0 gr., un no sniega vai ledus ne vēsts? Ko var piedzīvot latvietis, ja Ziemassvētkos ir tāds karstums, ka atfalts kūst uz ielas, visa jūrmala pilna peldētājiem un vismīļāk cilvēki staigā peldkostīmos? Tik nedabiski liekas pilsētas veikalu dekorējumi, kur starp visvieglākajiem vasaras tērpiem, saules acenēm un makšķerniekiem peldkostīmos stāv sarkanā kažokā un biezā ziemas cepurē sirmais Ziemassvētku vecītis! Brīnums, ka viņš palicis tāds pats kā Eiropā. Daudzās vietās rāda viņu sēžam kamanās, kaut šādu satiksmes līdzekli neviens te nepazīst. Kad mēs Ziemassvētku vakarā baznīcā dedzinām priedīti, jo te eglītes tikpat kā nemaz nevar dabūt, un ļaudis pa ielu steidzas garām peldsomām rokās, puskaili, tad sajūta ir tik neparasta, ka trūkst vārdu, kā to izteikt.

Bet „katram mākonītim ir zelta maliņa". Tā arī te visi šie apstākļi liek latvietim palikt latvietim. Ja kādā zemē latvieši paliks uz dzīvi, kad Latvija kļūs brīva, tad vismazāk tādu būs Austrālijā. Kas gan vairs attālums šajos laikos? Vienu ģimeni aizvadījām atpakaļ uz Zviedriju, vienu jaunavu aizprecinājām uz Dāniju. Visi latvieši, kas ceļ mājas, ceļ tās pēc austrāliešu parauga, lai tās varētu pārdot tad, kad būs jākāpj kuģī.

Tikai ar bērniem kļūst katru gadu grūtāk. Tiem iepatīkas savu austrāliešu biedru valoda, kovboju tērpi un rotaļās labprāt uzliek maskas uz acīm, lai ar revolveri rokās dotos lielceļu laupītāju gaitās.

A-ns.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

MONTREĀLĀ, P. Q.
KONSULS
VILIS TOMSONS
5210 VICTORIA AVE, APT. 16
Tel. AT 7798

LASĪTĀJU VĒSTULES

SVEŠVĀRDU KROPĻOŠANA LATVIEŠU VALODĀ

Sakarā ar A. Zvēriņa rakstu 16. jūnijā Latvijā Amerikā gribu jautāt?

1. No kurienes Zvēriņa kungs ņem i z z i ņ u, ka fonētisko rakstību latvieši pārņēmuši no krieviem? —

2. Kāpēc Zvēriņa kungs vēlas c i e n ī t un paturēt oriģinālrakstību tikai to valodu īpašvārdiem, kas lieto latiņu alfabētu? —

3. Vai Zvēriņa kungs nesastādītu kādu nelielu paraugtabulu, kā būtu pareizi jāraksta tagad piem. Krievijas vārds u. c. arī Igaunijas utt.? —

4. Vai Zvēriņa kungs arī pats nesaliktu apostrofus un citas zīmītes, ja jau viņš tik autoratīvs galvenajos un grūtākajos valodu jautājumos? —

5. Personīga piezīme: Gudri, t.i., pārgudri runāt un spriedelēt nav tik grūti, kā kaut ko gudru izdarīt.

Gaidīsim darbus!

Lasītājs Amerikā

NESAPROTAMĀ KRITIKA

„Latvija Amerikā" ir vienmēr ievietojusi skaidrus un lietišķus kritiķu vērtējumus par mūsu autoru jaundarbiem, referātu vakariem, koncertiem un izstādēm. Tomēr pašā pēdējā laikā dažas kritikas vai reportāžas ir kļuvušas gandrīz nesaprotamas vienkāršajam laikraksta lasītājam, kuram nav bijis iespējams piedalīties sarīkojumā vai referāta vakarā. Viena tāda kritika ir par jauno autoru pēcpusdienu Ņujorkā (Latvija Amerikā, 19. jūnijā). Kritiķim izliekas, ka viņa galvenais uzdevums ir aprādīt lietas, kuras autors nav pateicis, bet šādu lietu katra referāta gadījumā var uzskaitīt līdz bezgalībai. Šādi nepateikto lietu „saraksti", atskaitot kritikas par enciklopēdijām, nezinot referāta galveno kodolu, lasītājus var tikai samulsināt. Kritiķis kā galveno nelaimi atrod, ka referātā nav bijis iespējams dzirdēt „deklarātīvus un programmatiskus izteikumus par to, kurp tiecas visjaunākā iesācēju paaudze, kas viņai būs noliedzams, kas iznīcināms." Paldies Dievam, ka tā! Šādas prasības pēc programmām atgādina jau lietas, par kurām raksta „Cīņa", kur „deklarātīvā" veidā dzejnieki un rakstnieki apgūst, kas noliedzams un kas iznīcināms. — Lasītāji gaida, lai kritiķi referātu gadījumos vispirms objektīvi atreferē to saturu un tikai tad sāk „bombardēt". Referāts jau nav grāmata, kuru katrs var nopirkt un pārliecināties par tās saturu.

Nikolajs Auniņš, Ņujorkā.

FAKTISKAS PIEZĪMES

LA š. g. 19. jūnija n-rā iespiestā veikalnieciskā aizrādījumā Kā darbojas Veras Keišes baletskola Toronto, ieviesušās dažas nepareizības, ko še gribu atzīmēt:

1. Minchene nekad nav bijusi valsts, bet tikai pilsēta Vācijā. Tādēļ nebija arī Minchenes valsts operas. 2. Kad Liepājas operā — 1944 g. rudenī pārtrauca baleta Korsārs iestudēšanu operas slēgšanas dēļ, operas un teātri tika slēgti visās territorijās, kur toreiz noteicējs bija Hitlers. Tādēļ mākslinieces aicinājums par pirmo dejotāju un paidagoģi minētā laikā nevarēja būt no Minchenes vai kādas citas vācu pilsētas. Bet, varbūt, šoreiz ir kļūdījies burtlicis? Varbūt manuskriptā ir nevis Minchenes, bet Minchhauzena valsts operas balets? Ja tā, tad tur nebūtu ko teikt. 3. Kā angļu, tā latviešu baleta pamatā ir klasiskais balets un viņa tradicijas (sk. H. Plūča Angļu baleta attīstība pēdējos gados C. Z. Nr. 15), bet ne krievu skola. Ja attiecībā uz latviešu baletu šo krievu skolas pamatu gribētu atvasināt no fakta, ka tā sākumā darbu vadījuši un veidojuši krievu tautības mākslinieki, tad arī šinī ziņā angļu baleta stāvoklis ir tāds pats. Angļu balets izveidojas uz krieva Djagiļeva baleta drupām. Djagiļeva baletā dažus gadus dejoja arī tagadējā Sadlera Velsa baleta vadītāja Devālua (de Valois). Un kad 1934. g. vadība pārgāja jau latviešu mākslinieku rokās, tad tanī pašā gadā angļu baletā iesaista krievu baletmeistaru Nikolaju Sergējevu, kura lomu angļu baletā H. Plūcis raksturo šādi: „Runājot par Sergējeva lomu, jāsaka, ka diez vai angļu balets šodien būtu pirmais pasaulē, ja trupas mākslinieciskos pamatos nebūtu šie klasiskā baleta iestudējumi." Tātad īstenībā var runāt nevis par it kā novecojušā, krievu skolas dēļ, latviešu baleta atmešanu, bet gan par pielaikošanos tam, kas patlaban acu priekšā un dominē.

Jfis

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka. Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

RAUNAS PARTIZĀNI TICĒJUŠI, KA AMERIKĀŅU PALĪDZĪBA NĀKS DRĪZ — BET KRITUŠI PAR UPURI ČEKAI

The Boston Post izdevējs un redaktors Dons Fokss, kam labi zināmi Baltijas valstu traģiskie notikumi un kas uztur kontaktu ar dažiem latviešu sabiedriskiem darbiniekiem, vairākkārt savos pret komūnismu ārkārtīgi asi vērstajos ievadrakstos, ir pieminējis un izcēlis Baltijas valstu likteni. Viņš aizstāv Mekkartiju un prasa komūnistisko briesmu novēršanu ne tikai Amerikā, bet arī Eiropā un visā pasaulē.

Šī laikraksta 27. jūnija svētdienas izdevumā pazīstamajā slejā „Pāri ziņu berjēram" sniegta arī informācija no Latvijas un Igaunijas. Raunā vienīgais un labi pazīstamais aptiekārs izdarījis pašnāvību. Viņš to darījis pēc tam, kad uzzinājis, ka Raunas apkārtnes mežā lielākai partizāņu vienībai bijusi kauja ar čekistu karaspēku un vairāki partizāņi krituši komūnistu gūstā. Izrādījies, ka aptiekārs bijis galvenais sakarnieks pilsētā.

Kauja notikusi pēc tam, kad čekas policijas patruļa Raunas mežā uzdūrusies labi apbruņotu partizāņu vienības novietnei, kas tur atradusies netraucēti vairākus mēnešus. Partizāni bija ticējuši, ka amerikāņu palīdzība nāks drīz, un tie gatavojušies dot izšķirīgo triecienu no iekšpuses. Kad partizāni uzieti, tie aizsargājušies, kā varējuši.

No Igaunijas ziņots, ka igauņiem izdots konstruēt un ražot puskonstruētas darbnīcas strādniekiem, kas aizsūtīti uz Sibīriju kultivēt jaunu zemi. Katra tāda „darbnīca" satur telpu noliktavai, darba istabai un dzīvojamo telpu strādniekiem. No Jarvas jau nosūtītas 20 puskonstruētas darbnīcas, bet 300 vēl jānosūta līdz šā gada beigām.

Kādā no saviem ievadrakstiem pirmajā lapaspusē Dons Fokss rakstīja, ka komūnistu pirmais darbs, okupējot Baltijas un citas valstis, ir bijis — izvarot sievietes no mazām meitenēm līdz sirmgalvēm, un arī amerikāņi var sagaidīt to pašu, ja neiznīcinās komūnismu.

Saturns.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

MUMS SVEŠAS LIETAS ŠAIPUSĒ...

Pārdomas par tikumiem Amerikas kontinentā

Viesmīlīgie un smaidīgie šejienes ļaudis mūs nereti skubina aklimatizēties, uzsūkt viņu paražas, iekļauties viņu mentālitātē, atzīt par labākām un skaistākām viņu izdarības. Visus šos piedāvājumus mēs tomēr laižam cauri savai eiropējiskai un subjektīvai prizmai, pēcgalā atrazdami, ka no šiem piedāvājumiem nekas pāri nav palicis, un tie, vismaz pagaidām, izrādījušies par nenozīmīgiem draudzības vedinājumiem. Ak, Dievs, kas tie par raibumiem, kuros nu jau kuro gadu dabūjam [illegible]! Pagājušajā rudenī mums bija liela svētku diena — amerikāņu leģiona gadskārtējais kongress. Protams, tur piedalījās tikai bijušie kaŗavīri. Pēc kongresa cauri pilsētas ielām devās gājiens — ar lokomotīvēm, lielāka apmēra spēļu auto, kas kliedza, spiedza un trokšņoja. Klauniskos tērpos ieģērbti soļoja bijušie kaŗavīri, tiem pa priekšu dejoja vaļīgi izģērbtas sievietes, brīžiem nosēžoties ielas malā uz ietnes. Daudziem dalībniekiem mutē alus pudeles kakls, citi soļo ierindā atmuguriski, kliegdami un ālēdamies. Protams, vietējiem šis gājiens ļoti patika un piekrišana izrādījās milzīga. Diezin, kā būtu bijis, ja mūsu bij. strēlnieki, ceļā uz Brāļu kapiem, pēkšņi nosviestu karogus ielas malā, izvilktu no kabatām alus pudeles, gājienā sāktu ālēties un kliegt. Es šai reizē redzēju, ka amerikāņu krāsainais kareivis, soļodams līdzi gājienam, uzsvieda cepuri galvā savai meitenei. Neviens viņam par to neko neaizrādīja. Sieviete gāzelēdamās un rokām platī plātīdamās soļoja pa trotuāru, nesdama galvā kaŗavīra cepuri. Kad pagājušā gadā amerikāņi pieminēja savus kritušos, daudzi bija kapos ieradušies, saitē līdz vestajam četrkājainim apsējuši nacionālo karodziņu...

RAUGOTIES PAZOLĒS...

Pirms kāda laika ierados vienā no lielākām papīra fabrikām painteresēties par darbu savā branžā. Uzņēmums tiešām iespaidīgs — 24 stundu laikā produkcija ir tik varena, ka ,iedomājoties papīra loksni 11 pēdas platumā, tādu var nostiept no Jaunanglijas līdz Floridai! Mani pieņēma galvenais direktors. Protams, vairāk par laipnajiem vārdiem nekas nebija, bet tos pašus es dzirdēju, apmēram 4 pēdas atstatumā, skatīdamies direktora pazolēs, kas bija uzslietas uz rakstāmgalda.

Ar šo mums tiešām neizprotamo vaļību saistīta tik populāra košļājamā gumija. Latviešu dievkalpojumā reiz piedalījās arī amerikāņu garīdznieks. Protams, viņš latviski vēl nebija iemācījies un, lai latviešu dziesmu dziedāšanas laikā arī viņa mutei būtu kāda kustība, viņš košļāja gumiju... baznīcā! Laikam jau nekas nenotiktu arī tad, ja amerikāņu dievkalpojumā ierastos pulciņš latviešu un platām mutes kustībām tiksminātos ar košļājamo objektu...

LIEKI ZOBI — CIVILIZĀCIJAS PAZĪME

No kāda amerikāņu uzzināju, ka zelta zobi šejieniešu uztverē esot civilizācijas trūkuma pazīme. Tiešām jāsaka, ka baltās krāsas amerikāņiem zelta zobu nav, vismaz tie nav redzami, bet tādi gan ir nēģeriem. Un tie jau tiek uzskatīti par zemākas pakāpes cilvēkiem. Gaidot autobusu pie kādas piestātnes ap mani sāka lēkāt divi melnie puikas. Viens, pamanījis, ka arī es zobu ziņā esmu „bez civilizācijas," lūdz man parādīt, cik šo spožo zobu man mutē esot. Es sirsnīgi nosmējos, bet mazie melņi droši vien nodomāja, ka ir arī baltie nēģeri... Diemžēl, ja zelta zobus uzskata par civilizācijas trūkumu, tad vecajā Eiropā, kuras gars un gudrība amerikāņiem tik nepieciešami, vēl mīt bezgala daudz nēģeru resp. cilvēku ar zemāku civilizācijas pakāpi. Amerikāņu zobārstiem ir gluži cita rīcība, ja kāds zobs prasa palīdzību: nevis apvilkt to ar zelta masku, bet — izraut. Ja sakrājas gaŗāka rinda šādu nikīgu zobu— tūdaļ tos aizstāj ar mākslīgu plati, kas ir sniegbalta un raksturo civilizāciju.

ALKOHOLS UZ KATRA SOĻA

Diezin, vai labākā nozīmē uztveŗams jaunums, kas plosās šai zemē, saārdot dzīvi, laulības un ģimenes attiecības. Tā ir lielā alkohola lietošana. Vidējās vai zemākās kvalitātes dzertuves atrodas pustumsā (izņemot nēģeru krogus!) — lai viesi justos romantiskāk un vecākajiem gada gājumiem neizceltos krunku raksti... Viesu pulkā daudz sieviešu — no 17 līdz 70... Kas lai izdibinā iemeslu, kamdēļ viņas aizmirstas šajā postošajā dzīrā. Bet ir ko pabrīnīties, kā šis viešņas uzvedas, iznākdamas uz ielas. Neievērodamas signālugunis, tās krusto ielu nevietā un nelaikā apstādina ielā gandrīz visu kustību. Policists, protams, par to nekā nesaka, jo ir taču jāievēro, ka drosmīgā pārgājēja ir mazāk vai vairāk neskaidras apziņas stāvoklī.

A. Sedasdēls

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA Nr. 11

1209. 4. oktobrī Letgalijas karalis Visvaldis, kas dzīvo Jersikas pilī, ar līgumu pakļaujas bīskapam Albertam, un kļūst pēdējā vasalis. Jersikas vārds atvasināts no „Guersk", kas nozīmē vikingu tirgošanos ar grieķiem. Jersika ir lielākā un bagātākā Letgalijas pilsēta, un tur bija 2 grieķu ortodoksālās baznīcas. Ordeņa bruņinieki pilsētu izlaupa un nodedzina. Pēc padošanās bīskapam Albertam karalis Visvaldis Jersiku uzceļ no jauna.

1210. Kurši sakauj bīskapa Alberta floti Baltijas jūrā. Kurši organizē aliansi ar lietuvjiem un Pliskavas slaviem pret bīskapu Albertu, aplenc Rīgu ar daudziem kuģiem, vairākas reizes uzbrūk, bet bez panākumiem. Lietuvji un slavi netur solījumu pievienoties kuršiem. Lietuvji izlīgst ar bīskapu Albertu uz savu roku. Vācu bruņinieki pastrādā briesmu darbus pret Letgalijas latviešiem un sāk invāziju Igaunijā.

— Bīskaps Alberts atjauno līgumu ar Polockas lielkņazu Vladimiru un apņemas maksāt Vladimiram gadskārtējas nodevas no lībjiem, kas kristīti pareizticībā.

1211. Pie Rīgas katedrāles jeb Doma atvērta draudzes skola ar brīvu iestāšanos latviešiem un lībjiem.

— Rīgā pieņem Gotlandes naudas sistēmu. Bīskaps Alberts atbrīvo Rīgas tirgotājus no nodokļiem.

1212. Pāvests Inocents III ar bullu brīdina Livonijas vāciešu krustnešus par pastrādātām nežēlībām un ņem kristītos latviešus savā aizsardzībā. Tādu pašu brīdinājumu viņš izsaka vācu krustnešiem Prūsijā.

— Autīnas latvieši kopā ar lībjiem uzbrūk ordeņa bruņiniekiem, kas izlaupa viņu zemi. Pēc niknām cīņām noligst mieru, ar kuŗu Autīnas latvieši atgūst savas tiesības.

— Cīņā ar vāciešiem krīt virsaitis Rūsiņš.

BŪVUZŅĒMĒJS FRICIS HERVARTS

27. jūnijā Bostonā atskatījās uz 45 mūža gadiem. Jubilārs ir aktīvs sabiedrisks darbinieks, patlaban DV valdes loceklis un veic sarīkojumu daļas vadītāja amatu. H. ieradās no Zviedrijas ar bēgļu laivu Gundela.

Ko Padomju enciklopēdija stāsta par latviešiem

Lielās padomju enciklopēdijas 24. sējums, kas parakstīts iespiešanai jau 1953. g. 8. decembrī tikai š. g. maija beigās piesūtīts abonentiem Zviedrijā. Šai sējumā atrodamas ziņas par Latviju un latviešiem, gan, diemžēl, apmēram tikpat trūcīgas un vecas, kā propagandas brošūrās. Latvijai veltītas 32 teksta lappuses.

Platība esot 64,5 tūkstoši kv. km. (tātad apm. 1.290 kv. km pievienots Krievijas federācijai: domājams, Abrenes apriņķa 5 krieviskākie pagasti, kuros 1943. g. 24. februārī bija 35.675 iedzīvotāji — Rad.). Ir 58 rajoni, 58 pilsētas, 24 pilsētu tipa ciemati; 500 km krasta līnija; kolchozos 98,4 proc. zemnieku. Partijas 12. kongresa laikā bijis 34.103 partijas biedru, 7.927 partijas kandidātu 5 pilsētu, 66 rajonu un 3172 pirmorganizācijās. — 1952. g. bijis 2.700 ārstu un 8.300 vidējā medic. personāla. — Ir 2.995 km dzelzceļu (1937. g. 3.271.0 km. — Red.);7.200 km šoseju un izlaboto grants ceļu

Uz 2 pievienotajām kartēm nav rajonu robežu; Abrenes vārda trūkst, tā vietā Krievijā Pitālovo; par Kurzemi ir tikai ģeografisks jēdziens „Kurzemes augstiene". Dzelzceļa līnija Ērgļu virzienā atjaunota tikai līdz Kangariem; starp Rūjienu - Valku - Api nav vairs dzelzceļa; Rīgas un Rūjienas līnijas nemaz nav.

Ir 6 gleznu reprodukcijas (Federa, Rozentāla, Hūna, Valtera, O. Skulmes), 6 teātŗu izrāžu skati un 41 cita illustrācija. Ir daudzu ēku attēli (bet tikai 2 jaunceltnes — Bolderajas ķieģeļu rūpnīca un viena 4 stāvu skola); ārlietu min. (partijas CK), fin. min. (ZA), Biržas komercskola (mākslas akad.), Saeimas (APP), apgabaltiesas (tieslietu min.), LU, pilsētas mākslas mūzejs, Doma baznīca, Ķemeru viesnīca Rundāles pils.

Iedzīvotāju skaits minēts 2,0 milj. 1940. gadā. — Latvieši — „sociālistiskā nācija" — LPSR pamatiedzīvotāji, kopskaits ap 1,8 milj;. LPSR latviešu ir pāri par 1,5 miljonu, pāri par 100.000 dzīvo citās padomju republikās, pārējie ārpus PSRS robežām.

PUTNI, KAS LAIŽAS GAŖĀM...

Operdz. A. Priednieks - Kavara un pianiste Velta Delle - Grāvīte pēc koncerta ar sapņiem ziediem uzmaidā klausītājiem. Pa labi pianistes Veltas Delles - Grāvītes meita Maruta, nākamā vijoles māksliniece. E. Zirniņa foto

PĀRDOMAS PĒC A. PRIEDNIEKA KONCERTA KOLORADO SPRINGĀ

Kuršu kāpās ir kāds ciems (Rositten), kur putni, laizdamies pāri jūrai, atpūtina spārnus. Vai arī tie mākslinieki, kas, braukdami tālus ceļus, nav līdzīgi putniem, kuri atpūtina spārnus Springā, šai patīkamajā oazē prērijas tuksnesī, bet, atpūtinādami spārnus, atstāj dziesmas, mūzikas atskaņojumus, stāstus. Reti jau ir šie putni. Trijos četros gados te viesojušies Latvian trio, H. Lūse, māsas Gutbergas, K. Lesiņš ar V. Lesiņu, V. Stelpe. Zāļu vakarā otru reizi šeit spārnus atpūtināt ieradās A. Priednieks-Kavara un, laimīgā izvēlē pavadītājus aicinādams šejienes pianisti Veltu Delli-Grāviti, deva koncertu, ko gribētos vēlreiz dzirdēt. Varētu sagaidīt, ka latvieši, latviskās dziesmas izslāpuši, šos retos putnus sagaidītu tik kuplā pulkā, ka koncertzāle būtu par mazu. Bet jāpiedzīvo arī vilšanās, kā tas bija Zāļu vakarā A. Priednieka-Kavaras koncertā. Apmeklētāju saime gan neskopojās aplausiem, pati svīzdama siltajā vakarā, likdama svīst arī dziedonim ar pavadītāju, bet tā bija pārāk niecīga, ka, domājam, dziedonis devās tālāk ar vilšanās rūgtumu dvēselē.

Aizejot pēc tuvām stundām ikdienā, arvien tādās reizēs sirds jautājusi, kad atkal nāks tāds vakars, kad, putni, laizdamies garām Springai, atpūtinot spārnus, atnesīs svētku stundas, ar kuŗu sagaidīšanu latviešiem būs jādzīvo mēnešiem. Bet vienaldzības dēļ pret latviešu mākslinieku vakariem piedzīvot to, ka šie retie putni, spārnus vairs neatpūtinādami, laidīsies garām Springai. Šogad agrā pavasarī garām aizlaidās māsas Gutbergas, vēlāk no [illegible] ziņkāres apmierināšanu ar pirmo koncertu pag. gadā; varbūt rudenī garām aizlaidīsies arī V. Dārziņš, kas gribētu gan šeit koncertēt, ja no latviešiem varētu sagaidīt vairāk pienākuma apziņas pret latviešu māksliniekiem.

E. Z.

Leiši Latvju enciklopēdijā

Lietuviešu literātu aprindās ar zināmu neapmierinātību pārrunāts „leišiem" veltītais mazais raksts Latvju Enciklopēdijā. Par leišiem tur vairāk nekas nav minēts, kā tikai tas, ka tie bijuši laukstrādnieki Latvijā un minēta attiecīgā statistika. Nekas nav minēts par leišu kultūras darbību Latvijā, ka leišiem Rīgā bija sava ģimnazija, ka daudz ievērojami leišu darbinieki baudījuši savu izglītību Latvijā. No lietuviešu puses arvien vēl izskan [illegible] (lai gan pilnīgi nepamatota) pret „leišu" nosaukumu; saskatot tajā it kā nievājošu pieskaņu.

Trimdā sākusi iznākt arī Lietuvju Enciklopēdija, ko iespiež Bostonā, galvenais redaktors ir prof. Vaclovs Biržiška. Ir iznākušas pirmās trīs burtnīcas. Tur atrodami arī daži latviešu vārdi. Pagaŗš raksts veltīts Aspazijai. Sniegta informācija par Bausku, pie kam ievietots arī Bauskas pils drupu uzņēmums.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKĀGĀ

● DV apvienības Čikāgā gadskārtējais izbraukums notiks svētdien, 11. jūlijā uz McDowell Grove. Uz izbraukuma vietu visvieglāk nokļūt, braucot pa 34. šoseju (Ogden aveniju) dienvidrietumu virzienā, izbraucot cauri Naperville pilsētiņai, šķērsojot Du Page upi, un tūliņ aiz upes nogriežoties pa River Road uz ziemeļiem. Izbraukuma vieta atrodas 28 jūdzes no Cicero un Ogden aveniju krustojuma. Tuvākas ziņas par braukšanas maršrutu var pieprasīt pie V. Lagzdiņa, CA 7-6573.

McDowell Grove atrodas ļoti skaistā vietā, uz DuPage upes krasta. Izbraukuma vieta ir plaša, kokiem bagāta, ar bagātīgu saulainu un ēnainu apmešanās vietu izvēli. Ūdens mīļotājiem pieejami izbraucieni īrētās airu laiviņās; labas makšķerēšanas iespējas.

Izbraukuma vietā Dāmu komiteja rūpēsies par atspirdzinājumiem. Būs domāts arī par nodarbībām bērniem un jauniešiem.

Biedri, sevišķi invalidi un kaŗavīru piederīgie, kas vēlētos piedalīties izbraukumā, bet kam nav iespējams tur nokļūt ar savām vai draugu automašīnām, lūgti pieteikties pie apvienības pr-ka A. Vanaga, BR 8-3357.

Daugavas Vanagi, piedalieties savā izbraukumā un aiciniet arī draugus un pazīstamus.

● Irēne Dobrovoļska, pianista, prof. Voldemāra Dobrovoļska un koncertdziedones Lidijas Ventas - Dobrovoļskas meita, ieguvusi zobārstes tiesības. Viņa studēja Bostonā. Svētdien, 27. jūnijā, apm. 100 viesu, kas nāca no dažādām tautībām, pulcējās profesora mītnē, lai sumināt jauno zobārsti. Ievadam prof. V. Ruševics un Ruševica kdze spēlēja un dziedāja Ave Maria. Pēc tam māc. O.Gulbis teica lūgšanas vārdus, kuriem sekoja mūzikālā daļa. Viesi kavējās pārrunās, bet jaunieši dejās.

● Sirmais skautu darbinieks, Pēteris Vīlips nosvinēja savu draugu, veco kareivju un skautu pulciņā savus „Pēterus".

● Čikāgā būs sava pastāvīga opera.Līdz šim tādas bija tikai kā ciemiņi gan no Nujorkas vai no citām vietām. Tagad kāds uzņēmīgs amerikānis atzinis, ka Čikāgai tomēr vajag savu operu, kas dod izrādi katru dienu. Šajā operā saistīts par dziedoni mazām partijām latvietis A. Freimanis, Latvijas konservātorists.

● Brīvkoncerti Čikāgas Grant Parkā sākušies. Tie notiek trešdienas, piektdienas, sestdienas un svētdienas vakaros, pl. 8. Šos koncertus iemīļojuši arī latvieši. Apmeklētāju skaits svārstās ap 5.000. Sezonu atklāja 23. jūnijā. Diriģē Nikolājs Malko, kas arī rīdziniekiem pazīstams. Kā solists uzstājās 25. jūnijā Miša Elmans, arī Rīgas koncerta publikai pazīstams mākslinieks.

● Čikāgas Latviešu teātris sesonu beidza 23. maijā ar V. Hermaņa iestudēto Ed. Vulfa lugu „Meli". Pagājušajā sesonā teātris devis 15 izrāžu, 6 Čikāgā, 9 citās vietās. Sesonu sāka 24. oktobrī ar Kārļa Dzeldes iestudēto M. Zīverta komēdiju „Zaļā krūze". Lugu izrādīja 5 reizes. Otrā bija M. Zīverta komēdija „Lielo grēcinieku iela", kuŗu iestudēja Z. Avotiņa. Lugu izrādīja 7 reizes. Abām lugām dekorācijas gatavoja jaunais dekorātors V. Sīmanis. „Meliem" dekorācijas gleznoja otrs jauns. dekorātors V. Aistars. Izkārtots tā, ka ik mēnešus čikāgieši dabū redzēt jaunu lugu: rudenī bija Nujorkas ansambļa viesizrāde ar „Sarkanvīnu", atbrauca DV. ar Einbergas iestudēto lugu „Kad sievas spēkojas" un Viskonsīnas Latviešu biedrības teātra ansambļa viesizrāde ar Pētera Ozola iestudēto „Maldu Mildas sapņojums". Apmeklētāju izrādēs bijuši kopā 3.825. Čikāgieši nevar žēloties par izrāžu trūkumu. Līdz šim Čikāgā darbojas viens teātris. jācer, ka tā paliks arī turpmāk.

● Čikāgas latviešu tautas augstskola nosūtīja rakstniekam P. Ērmanim uz Vāciju atlikumu no lekcijas II. 27.

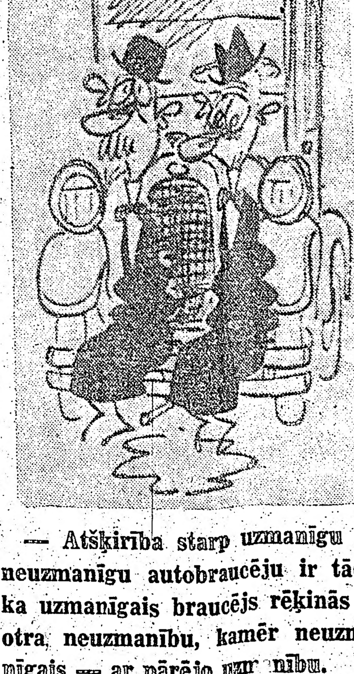

— Atšķirība starp uzmanīgu un neuzmanīgu autobraucēju ir tāda, ka uzmanīgais braucējs rēķinās ar otra neuzmanību, kamēr neuzmanīgais — ar pārējo uzmanību.

KALAMAZŪ

● Kalamazū latv. biedrība kopēju Jāņu svinēšanu bija rīkojusi 26. jūnijā Staga lauksaimniecībā. Jāņu bērnu bija saradies ļoti daudz. Vakars noritēja lielā sirsnībā, īstā latviskā Jāņa garā ar visām latviskām Jāņa tradicijām, netrūka ne Jāņa sētas, ozolu vainagu, Jāņa miestiņa un siera. Jāņu dziesmas braši skandināja koris Dziesmu Vairogs un Jāņu bērni. Jāņa tēva pienākumus veica Jānis Osis un Jāņa māte Staga kundze. Visi šķīrās lielā sajūsmā un sirsnībā.

● Vietējo Centrālo vidusskolu šogad nobeidza 279 skolnieki. To vidū ir arī mūsu jaunatne: Andrievs Austriņš, Ilze Brože, Maigonis Krūmiņš, Biruta Jansona, Rita Rava, Tija Turka, Rita Zinkevica un Ilze Veide. Visi minētie skolu beiguši ar tiesībām iestāties augstākās mācības iestādēs, ko arī tie visi ir nodomājuši darīt.

● Svētdien, 27. jūnijā, Kalamazū latviešiem bija sevišķi izcila diena. Jo abās latviešu draudzēs tika iesvētīti jaunieši. Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs J. Turks, piedaloties mācītājam viesim. P. Ķirsonam. Dievkalpojumu kuplināja draudzes koris prof. A. Ābeles vadībā. Iesvētīti: Ilze Brože, Maiga Grinberga, Imants Rapa, Jānis Rapa, Juris Šleseris, Tija Turka un Ilze Veide.

● Kalamazū ev.-lut. latviešu dr. dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs A. Piebalgs, to kuplināja koris Dziesmu Vairogs, brīvmākslinieka A. Kalnāja vadībā. Iesvētīti: Ārija Jirgena, Ginta Ķenģe, Dzidra Kupše, Lalita Rūta Lāce, Māra Rūta Lāce, Ivars Liliensteins, Rita Rava, Uldis Rava, Uldis Nikolajs Riekstiņš un Rita Zinkevica. Dažiem no jauniesvētamiem trūkst mīļo piederīgo, tos nolaupījuši un noslepkavojuši komūnisti dzimtenē. Tāpēc jo sāpīga bija šī diena, kam viņu trūka. Jauniesvētītie saņēma no piederīgiem, radiem un citiem jaukus ziedus, skaistas veltes un jaunajā dzīves posmā visa laba vēlējumus ar sirsnīgiem vārdiem. Rakstniece Rūta Skujiņa — Lāce, kurai iesvētīja divas meitas šim gadījumam sacerējusi un veltījusi dziesmu, kas tika arī pirmoreiz dziedāta baznīcā.

Kalns

Sidars

Jaunie farmeŗi Kanadā tic darbam un zemes svētībai

KRUSTĀM ŠĶĒRSĀM PA „LATVIEŠU PAGASTU"

Līgo svētku laikā daudzās mašīnās, kas no Toronto traucās pa 10. autoceļu uz ziemeļiem, redzēja no Jāņu zālēm darinātus vainagus. Vēl ceļa grāvjos pa sulīgo zāli brida Jāņu bērni, lasīdami Jāņu zāles vainagiem, ko paņemt līdzi savās mašīnās. Gaŗāmbraucēji uzsauca priecīgu „Līgo!" jo Jāņu zāles lasa tikai latvieši. „Līgo, līgo!" atsaucās zāļu lasītāji, mādami ar vainagiem. Jāņu vainags kļuvis par pazīšanās zīmi latviešiem visā pasaulē! Pārējiem braucējiem tās likās jocīgas izdarības, ko var atļauties tikai alus reibumā, un tie brīnījās, kā „sausajā" Ontario provincē ļaudis drīkst atklāti „ālēties" lielceļa malā... Ka Jāņos var noreibt arī bez alus, to laikam kanadieši nekad nesapratīs. —

Līgo zīmē atradās arī viss „latviešu pagasts," sākot no Orandžvilles un beidzot ar Šelburni, Flečertonu un Merkdāli. Nebija nevienas latviešu sētas šinī apvidū, kur neskanētu līgo dziesmas un nebūtu sabraukuši Jāņu bērni. Visvairāk to, protams, bija ieradies no Kanadas latviešu galvaspilsētas — Toronto. Šinī pavasarī „latviešu pagasts" kļuvis bagātāks par vairākām latviešu mājām. Agrāko latviešu farmeŗu sākuma grūtības tomēr nav iebiedējušas tautiešus atkal un atkal kļūt par farmu īpašniekiem, lai tiktu vaļā no bezdarba pilsētās un nodibinātu patstāvīgu un neatkarīgu dzīvi. Raksturīgi, ka farmas centušies iegūt tieši latviešu intellektuāļi, kas nebija raduši strādāt citu pakļautībai dzimtenē, un tie nu neatkarīgi vēlas būt arī Kanadā. Šādu brīvību var dot tikai lauku farma, kur nav ne „bosu," ne „formaņu" un cilvēks darbā „kustas" nevis astoņas stundas no vietas, uzmanīdams tikai bosu, bet tad, kad tas ir vajadzīgs un kad zemes darbs to prasa. Jaunajam latviešu farmerim par šo brīvību nav žēl liet sviedrus, kaut daudzi pašā sākumā arī pazīst tikai šos sviedrus. Bet viņi tic, ka zeme nepieviļ un domā, ka viņus pievilt nav spējīga arī treknā Kanadas melnzeme. Tā „latviešu pagasts" nevis sašaurinās, bet iet arvien plašumā, par spīti visām sākuma grūtībām un par spīti arī to ļaužu runām, ka daudzi latvieši savās farmās ilgi nespēšot noturēties.

„TEĻOS MŪSU NĀKOTNE"

Ja arī svārstīgo Kanadas lauksaimniecības ražojumu cenu dēļ viens otrs sākumā vīlies, bet līdz ar to vairojusies pieredze, kuŗu jaunie latviešu farmeŗi aizņemas no vecajiem. Un, vērojot visa „latviešu pagasta" kopsoli, jāsaka, ka tas ir spraigs! Druvās viļņo kupla labība, veldrē stāv āboliņlauki, upju līčos smaržo jaunais siens. Daudzās vietās redzami arī skaisti ganāmpulki, sākumā gan vēl pamazi, bet latviešu farmeris drošu soli speŗ arī lopkopībā. Daudzās saimniecībās jau ir tūkstošiem putnu. Olu cenām ir tendence kāpt, un tas jaunos farmeŗus iepriecina. Tie atzīst, ka labas izredzes sola arī cūkkopība un it sevišķi teļu audzēšana. Farmās lopbarības ir pietiekami, bet bieži pietrūkst līdzekļu telīšu iegādei. Tas šīs nozares izveidošanu palēnina, jo govslopus nav iespējams izaudzināt vienā vasarā. Ir farmeŗi, kas vēlētos telīšu iegādei pieņemt no tautiešiem kapitālu un pēc divi gadiem dalīties ar peļņu uz pusēm. Tas, saprotams, tādā ziņā, ka farmeris telītes kopj un ar savu barību izaudzina, pēc tam pusi telīšu vērtības atdod naudas aizdevējam. Kāds Toronto latviešu apdrošināšanas aģentūras īpašnieks šādu naudas ieguldīšanas veidu atzinis par visizdevīgāko. Nav izslēgts, ka tautieši ar kapitālu šādā veidā var izdevīgi dalīties ar latviešu farmeŗiem arī citās lauksaimniecības nozarēs, kas var tikai vairot mūsu saimniecisko spēku. Lauku farmu izveidošana, ievērojot laika trūkumu, ir tik strauja, ka kapitāla trūkums bieži izjūtams, bet tas jaunos farmeŗus neatbaida.

PIRMIE MĀJLOPI SUNS UN KAĶIS

Par kritiskāko jāuzskata pirmais saimniekošanas gads; vismaz tas ir jauno farmeru uztverē, kas dažkārt ienāk savā 100 akru farmā tikai ar suni un kaķi kā vienīgo dzīvo inventāru. Bet pēc dažiem mēnešiem farmā aug jau simtiem vistu un gaiļu, aplokā ganās arī kāda telīte vai pat slaucama govs pašu vajadzībām. Tāpat nav pārāk grūti tikt pie pāris cūkām un cita sīkā inventāra. Olas tirgum, tāpat gaļas putnus jaunie farmeŗi jau ražo pirmajā saimniecības gadā. Pateicoties Kanadas lauksaimniecības mechanizācijai pat lielās farmas spēj apstrādāt pāris cilvēku. Ar to arī izskaidrojams, ka latviešu pagastā 70 farmās dzīvo tikai 120. cilvēku. Jaunie farmeŗi var iegūt visas lauksaimniecības mašīnas, kas sastrādā zemi, apsēj, rudenī noplauj un izkuļ. Bieži pat ražu pārdod no lauka. Latvijas apstākļos šāds saimniekošanas veids nebija pat iedomājams.

DZĪVOJAMĀS ĒKAS AR VISĀM LABIERĪCĪBĀM

Arī lauksaimniecību iegūšana īpašumā Eiropā bija nesalīdzināmi grūtāka kā Kanadā, kur pie savas farmas var kļūt katrs ar niecīgiem sākuma līdzekļiem. Īre, ko Toronto nomaksājam gada laikā par vidēja lieluma dzīvokli, pilnīgi pietiek, lai par šo pašu laika posmu segtu maksājumus par savu farmu; bieži vien farmas nomaksas ir pat mazākas. Jaunais farmeris tā iegūst nevien farmu īpašumā, bet dzīvo nevis šaurā pilsētas dzīvoklī, ar kopīgu vannas istabu un virtuvi, bet plašā ķieģeļu mājā, kur vidējais istabu skaits ir ap 6 līdz 10, pie tam — — pilnīgi viens un netraucēts Farmu dzīvojamās ēkas izbūvētas ar visām labierīcībām, un to iekārtas pat pārsniedz vidējā labuma pilsētas mājas. Visur ir elektrība, plašas vannas istabas, pat silts un auksts ūdens, telefons. Šādā veidā dzīve lauku farmā ne ar ko neatšķiras no dzīves pilsētā. Daudzās latviešu farmās jūs atradīsat arī radio un televīzijas aparātus, pat klavieres, labas dzīvokļu iekārtas un ledusskapjus. Pilsētas latviešu dzīvokļos ne vienmēr to visu var atrast.

SAIMNIEKOŠANA PRASA „SMADZENES"

Farmu cenas svārstās starp 7000 — 18.000 dolaru, atkarā no farmas novietojuma, platības un ēku stāvokļa, bet bieži vien — arī no gadījuma. Maksājumu noteikumi uzskatāmi par vieglākiem kā mājām pilsētās, un farmeŗi šinī ziņā ir arī labāk aizsargāti pret dažādām nejaušībām Kā redzams, farmu pārdošanas cenas ir apmēram tādas pašas kā, piemēram, dzīvojamām mājām Toronto. Tātad zeme, saimniecības ēkas, mežs, ja tāds farmā atrodas, utt. iegūts it kā blakus īpašumā. Tā to arī saprot jaunie farmu īpašnieki un nejūtas vīlušies. Protams, starp latviešiem ir arī krasi farmu pretinieki, kas uzskata farmu pirkšanu par „saimniecisku pašnāvību." Kāds no jaunajiem latviešu farmeŗiem, kas uzsācis saimniekošanu tikko pirmo gadu, par to izteicās: „Farmas Kanadā prasa cilvēkus ar asu domāšanu, darbīgus, un spējīgus ātri novērtēt konjunktūru. Šeit ir pavisam citi saimniekošanas principi kā Eiropā. Viss atkarīgs no tirgus stāvokļa. Farmerim jābūt labam lauksaimniekam, bet vēl labākam tautsaimniekam. Viņam jāinteresējas nevien par to, kas notiek viņa farmā, bet visā Kanadā, pat visā pasaulē. Ja mēs līdz šim parasti uzskatījām zemnieku par cilvēku, kam nekā daudz nav jāzina, tad farmas apsaimniekošana prasa tik pat daudz smadzeņu, kā kurš katrs cits saimniecisks pasākums. Kam nav tieksmes uz saimniecisku pasākumu un patstāvību, tam jāapmierinājas ar pilsētas strādnieka un amatnieka darbu, kas Kanadas apstākļos, kā to pašreiz visi redzam, dod ļoti nestabilus ienākumus. Pilsētas strādnieks atkarīgs no darba devēja, farmers — pats no sevis!"

MĀCĪTĀJS — FARMERIS

„Farma mani glāba no pazušanas," saka mācītājs T. Āviks, kas šinī pavasarī pats kļuvis par farmeri. Viņš ir laikam viens no pirmajiem latviešu jaunieceļotājiem, kas tūliņ pēc ierašanās Kanadā ķēries pie farmas. Āviks iebrauca Kanadā tikai aprīļa mēneša beigās, un pēc dažām nedēļām viņš bija jau farmas īpašnieks latviešu pagastā. Pirmais

(Nobeigums 6. lpp.)

Māc. T. Avika farma „latviešu pagastā

CEĻA VĀRDI

Kam ir lielāka vajadzība, tam ir arī vairāk mīlestības.
Žans Pauls

Lai Allah svētī to vīru, kas saīsina savas runas.

Laimīgākās no manām dienām bieži ir sākušās bezcerīgā jūtoņā, nelādzīgākās — it kā Dieva svētdiena.
Gerhards Hauptmanis

Klasiskā mākslas darbā neredz uz āru tos diegus, aiz kuriem tiek raustītas marionetes.
Raabe

Ja mums kāda no dienas 720 minūtēm paiet bez īpašām rūpēm, varam runāt jau par laimīgu dienu.
Fontēns

Andrejs Pablo Mierkalns

NO STRASBURGAS LĪDZ LIJONAI

Pavasarīgs brauciens cauri Francijai vai — gandrīz mīlestības stāsts

II

— Kas man par daļu! Jaunkundze pieliecas pie māla auss, pazib uguns — apakšvirsnieks aizšķila uguni un aizdedza cigareti. Jaunkundze uzņem pārtraukto dialogu. „Vienmēr, vienmēr!" viņa apgalvo, bet tālāk nedzirdu. Motors strādā dūšīgi. Jaunkundzei būs pāris desmit gadu, apakšvirsniekam ar'. Kur tie gadi, kad es biju apakšvirsnieks! Parādās dāma ar seteri. Jaunkundze atkal ieinteresēta piešķiebj galvu. Apakšvirsnieks sakniebj lūpas pīpodams. Redzamas zemnieku mājas sādžās. Tunelis. Bet īss. Jaunkundze, pēc galvas, kakla un pleca stāvokļa spriežot, kļuvusi slābana. Apakšvirsnieks rauga, vai ar labo elkoni nevar izbadīt rūti. Nevar. Klints! Tāda kā Staburags, bet zem tās pelēks tīrums. Upes nav, pazudusi. Lavigny. Apakšvirsnieks sakrustojis rokas klēpī. Man tagad kaimiņiene — melnā tērpā, pavecāka kundze, melnu ādas cimdu kreisā rokā. Viņa visu laiku cilā pirkstus zem melnās cimda ādas. Lons le Saunier — tas tieši pret Lozannai. Lijona nav vairs tālu! Melnā kundze kustina pirkstus. Arī otras rokas, kurā nav melnās ādas cimda. — Tik ilgi mēlīja pirkstus tukšā, kamēr dabūja nagos sainīti, atsaiņoja un tagad ēd maizi ar šķiņķi. Bet tās rokas pirkstus, kurā nav šķiņķmaizes, viņa turpina kustināt. Apakšvirsnieks stjuartam pasūtina divus alus. Es pasūtu augļu sulu. Kāds jauns cilvēks kabīnes vidus ar kreisā malā pieceļas no sava sēdekļa, uzmetas uz kāda cita sēdekļa roku atzveltnes un sāk stāstīt tur sēdošo sievieti zaļā cepurē. Apkārtne — līdzenums. Melnā kundze man blakus sēd, ēd un kustina pirkstus. Melnā kundze ēd banānas. Dzeltenā miza ļoti izceļas virs melnām drānām, sevišķi uz gaiši zila iesaiņojumpapīra. Kāda harmonija! Jaunais cilvēks skūpsta sievieti zem zaļās cepures vienaldzīgi, slinki. Jaunkundze izstiepj uz viņa pusi vienu pirkstu. Apakšvirsnieks skatās. Melnā kundze gāti iesaiņo mizas gaiši zilajā papīrā un kārtīgi apsien ar aukliņu. „Biļeti, lūdzu!" — „Paldies, kungs." — „Paldies, kundze!" Jaunkundze paceļas, un redzams, ka viņai mugurā kostīms, nevis kleita. Konduktors aiziet garām sievietei zaļā cepurē, ko jaunais cilvēks gausi skūpsta. Apakšvirsnieks un jaunkundze satuvinājuši galvas ļoti tuvu, ļoti tuvu. Melnā kundze tur rokās avīzi un pārmaiņus pacilā vienu otru pirkstu. Jaunais cilvēks atgriež vaļā vienu logu. Atsēstoties atpakaļ uz sievietes zaļā cepurē sēdekļa atzveltnes, viņš tai neveikli pieduras pie zaļās cepures. Sieviete zaļā cepurē sakārto zaļo cepuri un pagriež seju tā, ka var redzēt topošo dubultzodu un pacirtainos pabrūnganos matus. Ārā sāk apmākties. Jaunkundzes mati jau tikpat kā guļ uz zilisidrabotā uzpleča bleķa.

Kalni galīgi attālinājušies, saplakuši, tīti dūmakā. Tas ir vienā pusē, otrā pat tādus neredz, bet tikai bērzus, sīkus bērzus un priedes, laukus un pļavas un krūmus. Māju maz. Visas nekrāsotā mūrā, sarkaniem jumtiem. Apmācies, laikam uz lietu. Jaunais cilvēks ar sievieti zaļā cepurē izkāpj. Bourg. Līdz Lijonai, sešdesmit kilometru. Tikai. Ak, kas tur sarūsējušu dzelzs priekšmetu uz lauka. Daži ir starpām vēl nesarūsējuši. Alpu acīmredzot te nav un nebūs. Motors darbojas, iet diezgan ātri. Parādās pavecāks kungs, pabalti dzeltenu bārdu. Parādās mans bijušais kaimiņš un nolūkojas uz manu sarkano zīmuli ar balto galu. Drīz jākāpj ārā. Tik ātri ar auto nesas ātrāk, kā tie bez sliedēm uz lielceļiem. Kundze melnā cilā kreisās rokas rādītāja pirkstu. Pļavā redzama tumši zila auto virsbūve bez logiem, bet motora un pārējā nav. Atkal līdzena pļava ar ūdeni. Dūksnī iebridusi, ganās zirgi, ap viņiem lido baltas kaijas. Atkal balti putni, bet tagad tās ir vistas. Te tādas kā ūdeņainas pļavas vai applūdināti lauki. Atsevišķas mājas, sādžu neredz. Kā ne, ir gan. Kundze melnā tās nomēro, cilādama un kustinādama pirkstus, kas iebāzti melnos ādas cimdos. Viņai ir lietussargs, kam melns rokturis. Pusdivi. Kalns pa kreisi. Pa labi radio tornis. Melnā kundze skatās, kur esam. Kundze melnā sāk mizas salocīt un mizām un melnu pirkstu somiņā. Te darot, viņa turpina kustināt un cilāt brīvos pirkstus. Ka tik nav Lijona! Nav vis! Sathonay Rillieux. Tunelis. Lijonai ir divas stacijas, man teic kundze melnā. Minu, ka braucu tālāk. „Oū, donc?" kundze melnā nepacietīgi vaicā. Apakšvirsnieks sēd plecu pie pleca blakus jaunkundzei...

AUGUSTDORFAS LATV. ĢIMNAZIJAS AUDZĒKŅI PIEDALĀS

Internacionālā tautisko deju nedēļā Vevelsburgas pilī Vācijā

Ziemeļreinas - Vestfales valdības protektorātā no š. g. 18. līdz 25. jūnijam senlaicīgajā Vēvelsburgas pilī pie Paderbornas bija rīkota internacionālā tautisko deju nedēļa, kurā bez franču, velsiešu, indonēziešu un vācu jauniešiem no Bonnas, Berlīnes, Bīlefeldes, Herfordas un Bīrenas bija aicināti piedalīties arī Augustdorfas latviešu ģimnazijas audzēkņi. Sarīkojumu nedēļa bija domāta saprašanās veicināšanai dažādo tautību jauniešu starpā.

Dzīvojot vācu zemnieku mājās vēsturiskās pils apkārtnē, ārzemju jaunieši iepazinās ar Vestfāles lauku ļaužu viesmīlību, bet dziedot un dejojot gan Vēvelsburgas pils pagalmā, svētku hallē vai pļavā Almejas salā, tie guva skatītāju atsaucību un nacionālo grupu dalībnieku draudzību. — Šeit bija sastapušās divas pasaules, dejojot savu tautu mūžvecos tērpos un dziedot senču sacerētas — gadu simtiem, pat tūkstošiem glabātas melodijas... Un šajā divu pasauļu — Āzijas un Eiropas cilvēcīgas draudzības apliecinātā kopībā kā māsas un brāļi mijās dažādo Eiropas tautu grupas, tik atšķirīgas ar savu izskatu, grāciju un dzimtenēm. Bali un Sumatras grupa jau uzvedumā ar viņiem neparastām kustībām un eksotiskajiem tērpiem bija kā atbalss, kas iemaldījies no Indonēzijas džungļos dzimušās īpatnējās kultūras.

Latviešu jaunekļi un jaunavas, gan pašu darinātos, gan nometnē gan papinātos tautas tērpos, izpelnījās visu dalībnieku un skatītāju patiesas simpatijas, pat apbrīnu. Žēl, ka līdzekļu trūkuma dēļ grupu nav iespējams apgādāt viena novada tērpiem, kas būtu pirmais nosacījums, piedaloties šāda veida starptautiskā parādē. Pamatoti iebildumi varētu būt arī pret akordeonu, kā tautas mūzikas instrumentu. Šis trūkums pierādījās, kā vēl ar franču grupu, kuras dalībnieki tumšajos tērpos dejoja pie vienas dūdas skaņām. Vai nav tā, ka vecajā simtgadu tautas dziesmu un deju formās, sagšas, prievīte un sudraba rotas, velti meklēsim akordeonu? Lai tas mūs pavada modernajās dzīves gaitās, bet nevis uz tautisko deju estrādes! — Visu atzinību tām dalībniecēm, kas bija pūlējušās atrast Vācijas lielpilsētu daļā tajos krāsos veikalos, kuri atgādināja mūsu seno tautu meitu kurpes.

Visumā latviešu grupa savu uzdevumu veica spīdoši, katrā ziņā tā progresējot, salīdzinot ar pagājušo gadu, kad tā piedalījās līdzīgā sarīkojumā Lībekā.

Daudz darba šīs ģimnazijas Raimonds Liepiņš, neskaitāmos mēģinājumos saliedējot grupu vienībā. Grupas vadītāja un administratora pienākumi Vircburgā bija uzticēti ģim. skol. M. Tinguram.

Sarīkojuma galveno daļu iezīmēja š. g. 20. un 21. jūnijā vairāk kā triju stundu ilgais uzvedums Vēvelsburgas svētku hallē, kur raibā virknē sekoja tautas dziesmu un deju demonstrējumi. So uzvedumu 20. jūnijā vakarā noskatījās arī LCK pr-dis plkv. V. Janums ar kundzi, KLB loc. V. Hazners un Augustdorfas latviešu ģimn. insp. E. Ābolinš.

Vācu prese par Vēvelsburgas nedēļu ievietojusi plašus aprakstus un illustrācijas, kuros atzinīgiem vārdiem pieminēta arī latviešu tautas deju kopa. Hamburgas raidītājs š. g. 22. jūnijā reportāžā no Vēvelsburgas starp citu noraidīja arī latviešu ģimnazistu iedziedātu līgo dziesmu.

Andrejs Pablo Mierkalns

IZSŪCĒJS

Kā zila kristalla glāzi
paņēmu es tavu
skatu —.
Pie lūpām pieliku
un muskātvīnu
dzēru —.
Kā tukšoņu glāzi es skatu
zilu un sausu
atdevu tam, kas bij devis —.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. BALDUMA

ZAĻBARĪBA

Zaļbarība ir augu barības līdzeklis, kuru lieto nevārītā veidā. Zaļbarība ir veselīga pārmaiņa ēdienu kartē.

Gatavojot nav jālieto asas garšvielas, bet gan zaļumu garšas, kā lociņi, pētersīļi, estragoni, majorāņi, ūdens kreses u. t. t.

Etiķa vietā jālieto citrona sula, vārāmās sāls vietā seleriju sāls, cukura vietā medus, dabiskais (brūnais) cukurs un augļu sulas, augu eļļas, augu vai kokostauki un krējums.

Zaļbarībai jāņem visas saknes svaigas un labas kvalitātes.

Tomēr no vienveidīgas zaļbarības ir jāatturas. Tā, piemēram, vārītiem spinātiem vai saknēm var daļu pievienot nevārītā veidā. Vitaminu vajadzība nav jāpārspīlē, pietiek, ja katru dienu vai nu pusdienās, vai vakariņās blakus vārītam ēdienam dod klāt nevārītus salātus vai augļus. Tieši vārītais blakus nevārītam pavairo apetītu.

SALĀTU MĒRCE ZAĻBARĪBAI 1.

2 ēd. k. olivu eļļas, pus citrona sulas, 1 tējk. sasmalcinātu zaļumu (lociņi, estragons, timians), pus tējk. sarīvēta sīpola, 1 zariņš sasmalcināta ķiploka, drusku cukura.

Visas piedevas labi sajauc, pārlej sagatavotām saknēm un labi izmaisa.

SALĀTU MĒRCE 2.

Eļļas vietā ņem 2 ēd. k. skāba krējuma, drusku seleriju sāls, drusku sinepju pulvera, 1 ēd. k. citrona sulas un 1 tējk. sasmalcinātu pētersīļu.

MAJONĒZE ZAĻBARĪBAI

1 olu dzeltenums, pus citrona sulas, 3 ēd. k. eļļas, drusku sāls, cukura un paprikas.

Olu dzeltenumu sakuļ ar garšvielām un maz pa pilienam pievieno eļļu un citrona sulu.

MAJONĒZE AR SKĀBU KRĒJUMU

Iepriekšējai majonēzei pievieno 1 ēd. k. skāba krējuma un labi izmaisa.

REMONLADES MĒRCE

Gatavai majonēzei pieliek cieti novārītu un sakapātu olu un 1 tējk. sasmalcinātu zaļumu.

PUĶU KĀPOSTU SALĀTI

Notīrītus puķu kāpostus saēvelē un samaisa ar salātu mērci Nr. 2, var pielikt klāt arī sarīvētu ābolu.

BALTO KĀPOSTU SALĀTI

Kāpostus saēvelē vai arī sagriež smalkās strēmelēs ar nazi, sajauc ar salātu mērci Nr. 1 un atstāj laiciņu, lai iesūcas.

ENDĪVU SALĀTI AR RIEKSTIEM

Notīrītas endives smalki sagriež. sakārto traukā, kas pārklāts ar salātu lapām, pārkaisa ar sarīvētiem riekstiem un pārlej ar vienu no salātu mērcēm.

SKĀBU KĀPOSTU SALĀTI AR BURKĀNIEM

400 gr. skābu kāpostu, 400 gr. burkānu, 200 gr. skābu ābolu, ceturtdaļ ltr. skāba krējuma, 1 ēd. k. cukura.

Skābas kāpostus sagriež, pieliek saēvelētus burkānus un ābolus, cukuru un skābu krējumu. Labi izmaisa un sakārto traukā.

JAUNI ŠPINĀTI

Špinātus smalki sakapā vai arī sagriež strēmelēs. Sajauc ar skābu krējumu vai majonezi.

JŪLIJA SALĀTI

Jaunus burkānus sagriež plānās šķēlēs, apslacina ar citrona sulu, pārkaisa ar sasmalcinātiem pētersīļiem un lociņiem. Sakārto uz lēzenas bļodas, vai apkārt liek zaļos zirnīšus un ābolu salātus ar riekstiem.

Var garnēt ar radīsiem, lapu salātiem un ūdenskresēm.

PILDĪTI BANĀNI

Labi nogatavojušos, bet cietus banānus pārgriež gareniski uz pusēm. Uzmanīgi izņem augļa vidu, sagriež šķēlēs, pārkaisa ar cukuru un sarīvētu apelsīna mizu. Atstāj 15 minūtes, lai iesūcas, tad pilda banāna mizās un garnē ar putu krējumu.

JĀŅOGU ŽELEJA

2 mārc. sarkano jāņogu, 2 mārciņas cukura.

Jāņogas nomazgā un ar visiem kātiņiem vai nu izspiež, vai karsē līdz rodas sula. Tālāk rīkojas, kā laikraksta iepriekšējā numurā norādīts par želejas gatavošanu.

ZUSTREŅU ŽELEJA

3 mārc. zustreņu, 0.5 ltr. ūdens. Ogas atbrīvo no kātiņiem, saspiež un savāra ar ūdeni.

Tad izkāš caur drēbi. Uz 4 glāzēm sulas ņem 3 glāzes cukura un 1 glāzi ūdens. Vāra, pastāvīgi maisot, un nosmalsta putas. Vāra, kamēr sāk biezēt.

ITALIEŠU MAKARONU VIRA

Daudzumi 6 pers.: 1,5 lt. spēcīga buljona, 100 gr. smalko makaronu, 50 gr. pamersansiera, 3 olu dzeltenumi, 1 ēd. k. skāba krējuma.

Makaronus salauž, novāra sāls ūdenī, tad labi noskalo ar aukstu ūdeni un noteicna.

Buljonam pieliek sarīvēto sieru un kad siers izkusis, pievieno nosusinātos makaronus. Viras traukā samaisa olu dzeltenumus ar skābu krējumu un pamazām maisot pielej buljonu.

PĒC LIELĀS TAUTU STAIGĀŠANAS

Takomas chronika, rakstīta transa stāvoklī

Nesen man bija izdevība tikties ar kādu censoni, kurš pasācis rakstīt Takomas latviešu chroniku. Pēc diezgan lielas kaulēšanās man izdevās savu ziņkārību apmierināt un uzrakstīto izlasīt. Tā kā tas ir pirmais tāda veida pasākums trimdā, kur kāds raksta chroniku, tad pie tā būtu druscin japakavējas tuvāk. Šī chronika ir gan vēl tikai

FEĻETONS

tapšanas stadijā — nav pabeigta — kā jau tas notiek ar daudziem mūsu pasākumiem.

Pats autors šo chroniku uzrakstījis transa stāvoklī, aukstumā un ar sastingušām smadzenēm.

„Takoma," iesāk mūsu chroniku autors, „ir pilsēta Vašingtonas valstī, kur apmetušies 397 latvieši. Pēc lieluma Takoma ir otra lielākā latviešu kolonija Vašingtonas valstī. Visi latvieši ir piederīgi DP letiņu celmam, kuri šeit apmetušies pēc lielās tautu staigāšanas.

Viss Takomas latviešu kolonijas pastāvēšanas laiks iedalāms divās ērās: demokratu jeb Trūmeņa un republikāņu jeb Eizenhauera ērā. Pēdējo savukārt varētu vēl iedalīt darba un bezdarba ērā.

Iedzīvotāju galvenā nodarbošanās ir smagā rūpniecība, sākot ar čuguna lējējiem un beidzot ar gumijas stiepējiem. Viņu ienākumi — tikpat aprobežoti kā darbs, jo ziemā daļai jāpārtiek tikai no bezdarbnieku pabalstiem. (Takoma ir pirmā vietā ASV ar saviem bezdarbniekiem). Pēc pēdējām ziņām ir tikai divi profesionāli bezdarbnieki.

Runājot par iedzīvotāju pagātni jāatzīmē, ka lielākā daļa bijusi dižciltīgie — direktori, direktori - rīkotāji, vicedirektori u. t. t.; tagadnē — banku darbinieki (aptīrītāji), inženieri (tvaika kaltu kurinātāji) u. c.; nākotnē — katrs grib kļūt ja ne par prezidentu, tad vismaz par pagasta vecāko dzimtenē, kad tā atkal būs brīva. Visi pratuši novērtēt savas valdnieku dāvanas.

(Lai mūsu nākošie valdnieki nejustos vīlušies, tad šo rindu autors piesakās par pirmo pavalstnieku, jo citādi nebūs neviena.)

IEDZĪVOTĀJU GALVENIE SARUNU TEMATI:

1950. g. —

Darbu labumi un algu lielumi, salīdzinot ar citiem. Biedrību, sekciju (tautisko deju kopu, jaunatnes pulciņu, sporta sekciju dibināšanas. Bija arī izstrādāts plāns Vistu pētīšanas institūta dibināšanai.

1951. g. —

Runas par mašīnu pirkšanu — kuram jaunākā, labākā. Takomā ir 88 latviešu - mašīnu īpašnieki, sākot ar „fordiņu" un beidzot ar Kadiljaku — vecs, bet viens tomēr ir. Daži tur mašīnas, uz darbu brauc ar autobusiem, un svētdienās tikai nomazgā putekļus, kas saradušies mašīnai stāvot garāžā. „Turku Sultāns" ir pirmā vietā ar 11 satiksmes negadījumiem (lai vēl kāds mēģina pārspēt takomiešus!)

1952. g. —

Māju pirkšana. Māju īpašnieki rodas kā sēnes pēc lietus; paraksta tikai papīrus un māju paņem uz „kvīti". Pilntiesīgu īpašnieku

„Lielākais notikums šai gadā — kāds koncerts, kurš bija labi izdevies. Beigās kāds veicīgāks tautietis izrāva puķes no vāzes un pasniedza pēc nopelniem.

1953. g. —

Mūsu kultūras un jaunatnes pagrimšana. No visa, ko nodibināja 1950. g. ,palikusi tikai biedrība — teijāteris nospēlēts, jauktais koris izjucis (tagad katrs rauj vaļā uz savu roku!), dancotāji pajuka, jaunatnes pulciņš paputēja un sporta kopa pastāvēja tikai uz papīra. bibliotēkā grāmatas izmētātas pa visiem kaktiem.

1954. g. —

Gatavošanās jaunām vēlēšanām. Nākošajā valdē vēlēšot tikai ķiniešu kurpnieku listi 00. Kamēr tie iemācīsies latviešu valodu un smalkos paņēmienus, „nogurušie" tautieši varēšot atpūsties.

Nākošās novembra vēlēšanās 11 tautiešiem būs jau atļauts vēlēt ASV valdības locekļus, bet pārējiem pagaidām vēl būs jāapmierinās ar LB valdes vēlēšanām.

Lielākais notikums šinī gadā — Jāņi. Takomieši un sietlieši svin atkal Jāņus kopā. Pamatīga līgošanās bija manāma visur kur vien acs paveras. „Šlāgeru" skaņas bija dzirdamas tālu. Mēs kādreiz bijām bagāti ar tautas dziesmām, bet nu liekas, ka tās daļa izbirušas tālos ceļos.

Takomiešu galvenā speciālitāte ir sestdienu un svētdienu „kārtiga" atzīmēšana, jubileju rīkošana un cīnīšanās ar „paaugstinātu temperatūru".

Populārākie sporta veidi: zolīte, pokers, saviesīgas brīvās amerikāņu cīņas pēc sarīkojumiem — pieaugušiem; tukšas bumbas mešana caurā grozā un bumbas spārdīšana — nepieaugušiem.

Vislabākā saskaņa — saviesīgās dzīves jautājumos, vislielākās nesaskaņas — iekšpolitikā un ģimenes lietās.

Populārākās izpriecas jaunākiem gadu gājumiem ir abrocīgās mešanās sacīkstes Senturijā un Airlenderī.

Populārākās dziesmas jubilejās: Kiss of Fire, Oči Čornija un Saimnieks bulli pārdevis.

Populārākais sakāmvārds: Pasaulei muti neaizbāzīsi.

Divi lielākie nogrupējumi — gudrie un muļķi.

Sieviešu kopējā nodarbība — kafijas vakari un vakara vingrošanas.

Takomas lielākā īpatnība — CBB . (Centrālais Baumu Birojs), kurš ievāc vissīkāko informāciju, cik katrās viesībās izdzerts, reģistrē, kurš ar kuru saietas, un sakārto nākošos pārus. Tā kā takomieši nobalsojuši sev latviešu namu nepirkt, tad celšot pieminekli CBB.

Onkuļa Sama dienestā atrodas 8 jaunekļi, Nacionālā gvardē 3, rezervē 4.

Lielākie mākslas cienītāji dzīvojot Takomā.

Pēc „drošām ziņām" Takomā ir 397 dvēseles, no kurām 140 ir stiprā dzimuma, 146 maigā dzimuma pārstāves un 111 rezgaļi. To starpā ir 26 diplomēti vecpuiši un 22 vecmeitas.

Latviešu pasākumi: 1 poturētājs, 1 nažu tirgotājs, 1 putekļu maisiņu aģents, 1 labo televīzenus un 1 lej čugunu.

Prātojums: esam laikam kļuvuši par izredzētiem, kuriem visi laicīgie prieki pieejami. Ja kāds saka mūsu dzīve bijusi ciešanu pilna, tad būs noteikti kļūdījies. Vai savā zemē mēs tā dzīvotu?

Tā kā „chronikas" autors tikai nesen ieradies šai viesmīlīgajā pilsētā un pēc visa spriežot, ir pret tautas kopību un nav arī pareizi informēts iekšpolitikas jautājumos vispusīgi. Tādēļ arī neuzņemos nekādu atbildību.

Kas atradīs kapteiņa Kida aprakto mantu?

Aprakti dārgumi, piratērija un gadu simteņos neatrisinātas mistērijas ir padarījušas Jaunskotijas Oksalu par vienu no Ziemeļamerikas visintriģējošākām vietām. Par šo salu runā, ka tur esot aprakti slavenā kapteiņa Kida dārgumi. Tā atrodas Mehona līcī, netālu no kādas apmetnes pie rietumu krasta lielceļa No. 3, kas stiepjas gar provinces austrumu krastu.

1796. gadā trīs jaunekļi no tuvējā ciema, salā medīdami, atrada tur lielu kuģa bloku, kas karājās ozolā. Tas acīmredzot bija lietots par ceļamo ierīci. Zem bloka bija nolīdzināta zeme apmēram 30 pēdu diametrā. Jaunekļi dabūja lāpstas un sāka rakt. Desmit pēdu dziļumā tie uzdūrās ozola planku kārtai, 20 pēdu dziļumā bija vēl viena ozola grīda, ko pārklāja kārta ogļu izdedžu. Šādas ozola grīdas bija sastopamas ik pa desmit pēdām, līdz 90 pēdu dziļumam. Pēdējā grīda bija pārklāta ar ziežu. 96 pēdu dziļumā ieplūda ūdens un piepildīja šachtu.

Vairāk kā 100 gadu laikā katru mēģinājumu iekļūt dziļāk šachtā aizkavēja ūdens ieplūdums no kāda apakšzemes kanāla. Beidzot šachtā izdarītie urbumi atklāja 3 ozola kastes 150 pēdu dziļumā. Kopš tā brīža plūstošais ūdens ir aizkavējis vairāk par duci mēģinājumu atrast apslēpto mantu. Tik daudzi rakumi ir jau iegruvuši, ka tagad vairs nevar pateikt pilnīgi droši, kur atrodas pirmatnējā šachta. Pēdējais mēģinājums atrakt apslēpto mantu notika 1948. gadā.

SARKANIE SMIEKLI

NESLAVAS CELŠANA PADOMJU SAVIENĪBAI

„Ko jūs saprotat ar neslavas celšanu Padomju Savienībai?" kāds ārzemnieks vaicā kādam tautas tiesas prokuroram.

„Tam ir pavisam vienkāršs izskaidrojums," atbild komūnistiskais „jurists". „Jums vajag būt lasījušam par franču jūras dziļuma pētniekiem, kas nolaidušies Atlantijas okeanā 13.000 pēdu dziļumā, un tagad mums ir informācija, ka krievu zinātnieki ir sasnieguši 15.000 pēdu dziļumu.

„Ak tā, vai arī Atlantijas okeānā?"

„Nē, mūsu Melnajā jūrā jūrā!" lielīgi atbild komūnists.

„Bet tas nu gan nav iespējams, jo Melnā jūra ir tikai 8.000 pēdu dziļa!"

„Tāds jūs esat, redziet, šis apgalvojums ir neslavas celšana Padomju Savienībai!"

PUĶU VEIKALS
Lotus
802 BATHURST IELĀ
(Pie Bloor ielas stūra)
Tel. KE 3884, Toronto
Krāšņi ziedu sakārtojumi līgavām eiropiešu un kanadiešu stilā
Bagātīgā izvēlē griezti ziedi un istabas puķes. Latviešu daiļamatniecības izstrādājumi: keramika, sudraba rotas lietas, kokgriezumi, audumi utt.
Sakarā ar iesvētībām veikals būs atvērts svētdien, 11. jūlijā no plkst. 10 — 2 pp.

Aida Niedra

PIRMĀ REPUBLIKA

Romāns

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPĒŽIEM

Visas tiesības patur autore.

44. turpinājums

„Jūsu mantu?" Kosa ātri iesaucās, „vai tad manta bija šķirta?"

„Nē," Emma Prūse atbildēja bez izlocīšanas un kavēšanās.

„Tā...," direktors klusi nomurmināja, vairāk nepiebilzdams, jo viņam gauži nepatika šī sausā un bezdievīgā rīdziniece, un viņš noprata, ka Ādama Prūša sieva neatzina sava vīra darba un dzīves pārmaiņu.

„Viesnīcnieks ir iznomājis Parīzi citam," Emmas Prūses balss kļuva skaļāka, „un viņš ir sagrābis visu naudu, kuru es palīdzēju pelnīt, jo šis Rīgā bija ienācis kā pliks saimnieka dēliņš, nevīžodams zemi art, kārodams pilsētas kliņģeri! Un pa mūsu kopdzīves gadiem es viņam izcepu vislielāko, bet kāda man pateicība? Tagad Ādams ir salūkojis sev palīgavu, kādu šķirteni no sava pagasta, kura nule izšķīrās ar plenci Gulbēri, un viņai viņš atdos visu, bet es palikšu tukšā un apkrāpta," kāri sūkdama papirosu, viņa uz mirkli apklusa.

Atliecies jo tālu sēdeklī un pacēlis skatu pret griestiem, direktors Kosa klusēdams bija klausījies Emmas Prūses apsūdzībā, bet pēkšņi viņš strauji sametās uz priekšu un, ar pirkstu kauliņiem bungodams pa galdu, iesaucās paklusā un griezīgā balsī:

„Kundze, jūs esat ienākusi nepareizā vietā, jo es neesmu ne laulību izšķīrējs, ne arī savedējs un nevēlos uzklausīt jūsu tenkas! Un es neticu, ka Prūša kungs, šis godīgais un centīgais cilvēks, jūs atstās bez līdzekļiem. Ardievu."

Viņš piecēlās un, apmeklētājai nesniedzis roku, paspieda zvana pogu. Ienāca durvjzinis un izveda ārā pārsteigto Emmas kundzi. Neko nepanākusi un izdzīta uz karstās iekšpilsētas ielas, Emma Prūse negantās dusmās saprata, ka banka bija nostājusies vīra pusē.

„Vara ir naudai," viņa nomurmināja, „un man viņi sola tikai tiesu, bet tiesu es panākšu arī bez viņu padoma."

Pukodamās viņa devās uz savu pēdējo mērķi, uz netālo vakara laikraksta redakciju un spītīgi sevī noņēmās nesekot vīram uz Brīvības ielas namu. Laikraksta namā nonākusi, Emma Prūse apsēdās uz gaidītāju sola, izvilka no somiņas ar ķeburīgiem burtiem aprakstīto papīra lapiņu un vēl ātrumā pārlasīja savu īso stāstu par krāpnieku Ādamu Prūsi. Tad viņa piecēlās un, piegājusi pie žodziņa, pasniedza lapiņu kādai acīgai darbiniecei, kura veikli to paķēra un pārlasīja. Izlasījusi jaunkundze ar pūlēm apspieda smieklus un, skatīdamās uz Emmu Prūsi, žigli izgrūda:

„Te nav tā vieta, ejiet ārā, tad pa blakus durvīm atkal iekšā un otrā stāvā atradīsit redakciju. Mēs te pieņemam tikai naudu un sludinājumus, un ziņkārīga viņa nolūkojās uz grezno un izkrāsoto sievieti, kura vīzīgi smēķēdama tūliņ aizgāja. Redakcijā Emmu Prūsi sagaidīja jauna neveiksme, jo vietējās daļas redaktors atsacījās pieņemt ģimenes ķildu aprakstus.

„Tagad nav tādi laiki," viņš smīnēdams teica, „mēs vairs neiespiežam ģimenes ķezas, jo tās nav cildeni un labi un pazudina cilvēkus. Kaut gan, atzīstos, šis notikums ir ļoti iekārdinošs, un visa pilsēta to labprāt uzklausītos. Jā, kundze, man ļoti žēl..."

Un tā Emma Prūse bija atkal atlaista, un tamdēļ viņa pārskaitusies nosvieda savu kūpošo Kabineti uz grīdas, mēdīdama iesmējās un izejot stipri aizcirta aiz sevis durvis, jo ko gan citu viņa iespēja darīt?

Nogurusi un notrenkāta, no redakcijas viesnīcniece devās mājup. Ādams Prūsis sēdēja birojiņā, kad viņa ienāca tur piesardzīga un uzmanīdamās un vēlēja viesmīlim ienest pusdienas maltīti.

„Nu, vai visu paveici?" šķirstīdams veikala grāmatas, Ādams Prūsis jautāja pār plecu.

„Es tevi nesaprotu," Emma Prūse salti atbildēja.

„Nu, vai paveici savus gājienus pa bankām un redakcijām?" vīrs paskaidroja, „vai visu izkārtoji pret mani?"

„Nē, tas vēl nebūt nav viss," varonīgi atbildēja viesnīcniece, kaut gan viņas pretestība bija saplakusi un viņai vairs nebija ieroču.

„Tas ir gan viss," teica Ādams Prūsis, un, kad viesmīlis bija izgājis un Emmas kundze, noņēmusi savu vēdekļaino cepuri, jau ātri un izsalkusi graizīja cepeša gabaliņu, viņš, atstūmis grāmatu un savilcis roku dūrē, iesāka:

„Es ar tevi kopā dzīvot nespēju un esmu nolēmis šķirties. Naudu es tev došu, cik tiesa piespriedīs, jo pa to laiku, kamēr tu apkārt klimti un staigāji, es sarunājos ar advokātu Cepli, un viņš ievadīs mūsu šķiršanos."

„Kā tad," nobālusi iesaucās Emmas kundze, „Ceplis izšķīra Gulbērus un tagad izšķirs arī mūs! Bet es no Parīzes prom neiešu, un tiesa Parīzi piespriedīs man."

„Nespriedīs vis," sacīja Ādams Prūsis, "Parīzē dzīvos mans nomnieks."

„Es jau tev sacīju, ka neatstāšu Parīzi," Emmas kundze ietiepīgi apgalvoja.

„Dzīvokļa iekārtu tu vari paturēt sev," viesnīcnieks turpināja, „un visu, kas tev ir vajadzīgs un...," viņš vilcinājās, „tev trūkums nebūs jācieš, tava dzīve būs nodrošināta."

„Ha, ha, ha," Emmas kundze aplama smējās un, pagrūdusi šķīvi, izskrēja no birojiņa. Uz grīdas guļam palika maizes gabaliņš un sudraba nazis.

VIENPADSMITĀ NODAĻA

Arne Ceple un Abgara Kūmene bija atstājušas Parīzi un atkal ieradās Berlīnē. Bija jau siena mēneša pēdīgās dienas, un viņu ceļojums bija ieildzis. Viņas apmetās pazīstamajā Tauentciena ielas pansijā, un tuklā kundze ierādīja lielu telpu ar divām ļoti platām gultām, apklātām ar sarkana plīša segām. Pie griestiem spīdēja rožaina nakts spuldze, un sienas greznoja daži neglīti un lēti gobelēni. Visa šī telpa bija it kā pietūkusi ar raibu un saldenu biezumu, un Arne sūdzējās:

„Traka vieta."

Bet Abgarai Kūmenei istaba patika un svilpodama viņa laidelējās no viena kakta otrā un sauca:

„Tagad padzīvosim pa Berlīni un apskatīsim visu, Potsdamas pilis, Zooloģisko dārzu, tērpus un mūzejis un iepirksimies par atlikušo naudu!"

„Patiesi," Arne pievienojās, „darīsim to."

Bet viņu krimta nemiers, un viņa zināja, ka šis nemiers viņu bija padzinis no Parīzes.

„Klausaities," viņa teica, „Rīgā manu draugu un paziņu dzīvē ir notikušas lielas pārmaiņas, un viss ir atgādījies manā īsajā prombūtnes laikā, šinīs divos mēnešos. Pirmkārt mana labākā draudzene ir šķīrusies no sava vīra, un, otrkārt, bagātais Parīzes viesnīcnieks Ādams Prūsis ir pametis savu restorānu un viesnīcu un ar savu naudu ir iestājies kādā valsts uzņēmumā..."

„Tā, tā," Abgara Kūmene nosacīja, „bez peļņas jau viņš to naudu neaizdeva, jo ar valsti tirgoties arvienu ir izdevīgi."

Šie Abgaras Kūmenes durstīgie vārdi sadusmoja Arni, bet viņa nocietās un skatīdamās, kā mākslas kritiķe apaļā spoguļa priekšā apkopa savu seju, viņa pie sevis nodomāja, ka Abgara Kūmene viņu skaita par niekalbi un droši atļaujas niecinošas piezīmes. Šīs domas Arni pēkšņi uzjautrināja un redzēdama, ka Abgara Kūmene ir saposusies, arī viņa paķēra savu mazo, Parīzē nopirkto cepurīti un taisījās līdzi sirojumā pa Berlīni.

(Turpinājums sekos)

†

Pēc ilgas un grūtas slimības no mums šķīries mūsu mīļais

NIKOLAJS ANDŽĀNS

dzimis 1900. g. 1. oktobrī Subatē, miris 1954. g. 2. jūlijā Toronto

Izvadīts 1954. g. 5. jūlijā, plkst. 3 pp. no Sv. Jāņa baznīcas, Toronto

Pēc viņa sēro brālis un svaine Kanadā piederīgie dzimtenē un svešumā

---

†

Mūsu mīļais filistrs un dibinātājs

Inž.-mēch. NIKOLAJS ANDŽĀNS

šķīries no mums.

Dzimis 1900. g. 1. oktobrī Subatē, miris 1954. g. 2. jūlijā Toronto, Kanadā

Ja kādu brāli ved uz kapu klusi...

KORPORĀCIJU KOPA TORONTO

---

†

Mūsu mīļais filistrs

Inž.-mēch. NIKOLAJS ANDŽĀNS

šķīries no mums.

Dzimis 1900. g. 1. oktobrī Subatē, miris 1954. g. 2. jūlijā Toronto, Kanadā

LETTGALLIA'S KONVENTS

---

†

Latviešu mežu darbinieku Kanadas kopas biedrs

Inž.-mēch. NIKOLAJS ANDŽĀNS

miris 1954. gada 2. jūlijā, Toronto, Kanadā.

Viņu sirsnīgi atcerēsies

LMD Kanadas kopa un trimdā esošie mežkopji un mežu darbinieki

---

VAJADZĪGI MŪRNIEKI UN STRĀDNIEKI.

Zvanīt N. Dzedziedim no plkst. 7 — 9 vakarā RO 2584, Toronto.

Latviešu dāmas! Eiropas friziere KAPSI'S HAIR STYLING 113 MAC PHERSON AV. Starp Yonge St. un Avenue Rd Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585 runā vāciski, krieviski un zviedriski

IZDODAMAS 3 nemēbelētas istabas ar virtuves lietošanu, arī garāža High Park rajonā. Nav iebildumu pret bērniem. Zvanīt — KE 6047. (797)

IZĪRĒJAMS dzīvoklis: divas istabas un virtuve ar vai bez mēbelēm Bloor — Keel rajonā .Zvanīt pēc plkst. 6 vak. RO 4651. Toronto. (795)

2 NEMĒBELĒTAS istabas, silts ūdens, uz vēlēšanos garāža. Broadview — Danforth rajonā. — HA 8026. Toronto, zvanīt katrā laikā. (778)

IZĪRĒJAMA ļoti liela nemēbelēta istaba pārim vai diviem vieniniekiem -cēm, labā rajonā, rietumos. Zvanīt Toronto ME 5193, pēc 6 v.

IZĪRĒJAMAS 2 mēbelētas vai nemēbelētas istabas. Tel. RI 5697.

IZĪRĒJAMA' liela, gaiša nemēbelēta vai pa daļai mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām divām klusi dzīvojošām personām. Zvanīt pēc pl. 6 vak LA 4310, Toronto. 767)

S. VASARĀJA TRANSPORTA UZŅĒMUMS

Izdara pakalpojumus katrā laikā ZVANĪT OL 1403, Toronto

KAS IR RODEO?

Ganāmpulkus Kanadā uzrauga jātnieki uz zirgiem.

Agrākajos laikos ganāmpulku dienās jātnieki, kas sevi atzīst par izciliem jājējiem, pulcējās kopā, lai izcīnītu godalgas. Šīs izdarības bieži papildina jāšana, pajūgu un mežonīgo zirgu skriešanās sacīkstes, tāpat kā bullēnu ķeršana ar virvi. Jātnieks, saukts „cowboy", kas parāda lielāko veiklību un ātrāko tempu, ko kontrolē speciāli tiesneši, ir uzvarētājs. Vēl mūsu dienās tiek rīkotas šīs sacīkstes, ko sauc The Calgary Stampede. Tā ir viena no paražām, kas dod daudz uzjautrinājumu kanadiešiem un daļēji ietelp kanadiešu tradicijās.

KANADIEŠU PARADUMS

CARLING'S

THE CARLING BREWERIES LIMITED

Waterloo · Montreal · Toronto · Tecumseh

SPORTS

FUTBOLA ZIBEŅTURNĪRS

Līdzīgi pagājušam gadam, arī šogad notiek futbola zibensturnīrs 18. jūlijā Saulainē.

Šogad komandas iedalīs divās grupās, dodot iespēju arī neorganizētiem gūt labākās sekmes.

Galvenā grupa izcīnīs B. Puriņa Nekustamo īpašumu biroja ceļojošo balvu, kuru pagājušā gadā izcīnīja DV sp. kopa.

Balva ir ceļojoša, to savā īpašumā iegūst tā komanda, kas to izcīnīs trīs reizes. Otra grupa izcīnīs būvuzņēmēja Pļavnieka dāvāto balvu, vienreizējai izcīņai.

Būs arī pārsteiguma balvas.

Turnīra noteikumi:

1. Katrā komandā spēlē 6 spēlētāji, vārtsargu ieskaitot, kuru nedrīkst mainīt, t. i. tie paši spēlētāji spēlē visas spēles.
2. Spēles ilgums 2 x10 minūtes.
3. Punkti: vārti dod četrus punktus, stūris — vienu.
4. Atkarā no komandu skaita spēlēs pēc divu vai viena mīnusa sistēmas.
5. Nākošo turnīru rīko tā b-ba, kas uzvarējusi galvenā grupā.

INDIĀNAS VIEGLATLĒTI UZSĀK SEZONU

Spītējot milzīgajam karstumam (sacīkšu laukuma saulē — pāri par plūs 100 gr. F), svētdien, 13. jūnijā, vietējās Batlera universitātes laukumā pulcējās pāris nelielās Indiānāpoles latviešu vieglatlētu saimes aktīvākie dalībnieki, lai pēc ilgās „ziemas guļas" izkustinātu „ierūsējušos" locekļus Indiānas latviešu biedrības sporta kluba vieglatlētikas sekcijas rīkotajās sezonas atklāšanas sacīkstēs. Neciešamais karstums un nelielā konkurence gan jūtami ietekmēja sasniegumu kvalitāti, taču pirmajai reizei tie atzīstami par visai apmierinošiem.

100 m: 1. G. Grīslītis — 13,0; tāļlēkšanā: 1. G. Grīslītis — 5,78. 2. A. Sorens — 4,445; augstlēkšanā: 1. G. Grīslītis — 1,43, 2. A. Sorens — 1,39; diska mešanā: 1. G. Grīslītis — 23,70, 2. O. Galītis — 21,97.

Jau manāmi uzlaboti sasniegumi reālizējās 2. internās sacīkstēs nedēļu vēlāk — sestdien, 19. jūlijā.

100 m: 1. G. Grīslītis — 13,0, 2. A. Subris — 15,2; tāļlēkšanā: 1. G. Grīslītis — 5,74; trīssoļlēkšanā: 1. G. Grīslītis — 11,03; augstlēk. 1. G. Grīslītis — 1,49, 2. A. Subris — 1,265; lodes grūšanā: 1. G. Grīslītis — 9,13, 2. A. Subris — 8.28; diska mešanā: 1. A. Subris — 23,89, 2. G. Grīslītis — 23,65.

Jaunatnes grupas (1936. gadā dzimušie un jaunāki) pārstāvis J. Subris skrēja 100 m 13,4 sek., lēca tālumā 4,64 m, augstumā — 1,32 m, grūda lodi 8,15 m un meta disku 19,01 m.

G. Grīslītis

DAINA PRESS LTD.

LATVIEŠU SPIESTUVE UN IZDEVNIECĪBA

GLĪTI UN LĒTI

IZPILDĀM VISĀDA VEIDA

IESPIEDDARBUS

384 KING STREET WEST. TORONTO, ONT. CANADA

Tālrunis EM 4 - 7957

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Seeond St., Brooklyn 15., N. Y.

Pārmaiņas vasarā: Dievkalpojumi jūlijā un augustā Betlemes baznīcā turpināsies katru svētdienu, bet sāksies jau pl. 11.15 rītā. Sv. Toma baznīcā Bronksā vasaras dievkalpojumi būs tikai 11. jūlijā un 8. augustā, pl. 9 rītā; Port Vašingtonā parastā laikā; Hempstedtē 18. jūlijā un 15. augustā.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Arcnib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis 331 Argyle St. Port Arthur, Ont.).

Svētdien, 11. jūlijā, Svētdienas skolas bērnu un viņu piederīgo izbraukums zaļumos. Ikviens vietējais tautietis lūgts piedalīties.

Svētdien, 25. jūlijā, pl. 6,30 vak. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Tautieši - interesenti, kas vēlētos ierakstīties par dalībniekiem Bēru fondā, lūgti pieteikties pie draudzes valdes vai arī pie mācītāja.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Velandā, 18. jūlijā, plkst. 1 p. p. Ungāru baznīcā dievkalpojums.

St. Katarinēs, 18. jūlijā, plkst. 3 p.p. Kristus baznīcā dievkalpojums.

Londonā, 25. jūlijā, plkst. 9 no rīta Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, Latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave. So),

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont. tel. WA ✱-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st. tel. WA 4-1563.).

Svētdien, 11. jūlijā, pl. 11.00 jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Elza Sedliņa piedalīsies ar solo dziesmām.

Svētdien, 25. jūlijā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

11. jūlijā, plkst. 2 pp. Jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu sv. Jāņa baznīcā. (Māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis).

18. jūlijā, plkst. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā (māc. A. Briedis).

18. jūlijā, plkst. 11 svētbrīdis draudzes lauku īpašumā Saulainē. (Māc. A. Lūsis).

25. jūlijā, plkst. 9.15 no rīta dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. (Māc. A. Briedis).

25. jūlijā, plkst. 11 svētbrīdis Saulainē — māc. A. Lūsis.

Piezīmējam, ka jūlija un augusta mēnešos dievkalpojumi Trīsvienības baznīcā būs tikai reizi mēnesī parastā laikā plkst. 4 pp., bet visās pārējās svētdienās, izņemot 11. jūliju, dievkalpojumi notiks plkst. 9.15 no rīta sv. Jāņa baznīcā.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tālr.: DE 6394).

Montreālā, Debesbraukšanas bcā — Outremont un Blair Ave stūrī:

11. jūlijā, plkst. 10 no rīta dievkalpojums.

1. augustā, plkst. 11.15 no rīta kapu svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

15. augustā, plkst. 11.15 no rīta dievkalpojums.

29. augustā, plkst. 11,15 no rīta dievkalpojums.

St. Sauverā (Kveb.), vietējā anglikāņu baznīcā.

11. jūlijā, plkst. 3 p.p. Montreālas latviešu bērnu vasaras nometnes atklāšanas dievkalpojums.

Otavā, Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudzei — 210 Wilbrod St.

8. augustā, plkst. 2 p. p. kapu svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Kornvalē, M. Dārznieks kunga namā, 1326 Aubin Ave.

22. augustā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave. Apt. 3, Ottawa, Ont.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C., Vankuverā.

Vankuverā, Redeemer luterāņu baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā: dievkalpojums 11. jūlijā, pl. 3 p.p.

Māc. E. Caune, 10166 - 107 Str. Edmonton, Alta, tel.: 41890.

Māc. E. Bērziņš, 5833 - 45 Ave. Red Deer, Alberta. Tel.: 2918; 248 Selkirk Ave. Winnipeg, Manitoba. Tel. 527108.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel.: OS 3-3284.

Norsbejā, svētdien, 11. jūlijā, pl. 14, lut. baznīcā jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar Sv. vakarēdienu.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā.

Vinipegas latviešu ev. - lut. draudzes 4 gadu pastāvēšanas atceres dievkalpojums svētdien, 8. augustā, plkst. 14.00. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas zālē ar atspirdzinājumiem un priekšnesumiem.

22. augustā dievkalpojums pl. 2 pp.

Māc. A. Voitkus Hamiltonā (118 Locke St., N., Tel.: JA 8-2259).

11. jūlijā draudzes izbraukums uz dr. loc. Pērkonu farmu, R. R. 1, Moffat, Ont. Izbraukšana plkst. 10 no rīta no Bus Terminal. Jābrauc pa 6. ceļu līdz Morriston, no turienes vērot ceļa zīmes. Plkst. 2 dienā dievkalpojums Pērkonu farmā brīvā dabā. Dāmu komitejas sēde trešdien, 7. jūlijā, plkst. 19, māc. mājā.

Kristīti: Inese Gundega Daina Tuklere, Ruta Pērkone un Māris Pērkons.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS VASARAS BRĪVLAIKAM

O. Freivalds, KURZEMES CIETOKSNIS, ies.	3.80
G. Virg. Georgiu, 25. STUNDA, ies.	3.80
W. Mobergs, EMIGRANTI	3.40
V. Kārkliņš, DIEVA ZEME	4.00
V. Janums, MANA PULKA KAUJU GAITĀS	4.00
M. Vētra, MANS BALTAIS NAMS	3.40
A. Gailits, PĒDĒJAIS ROMANTIĶIS	2.80
A. Šiņķis, KURZEMES CIETOKSNIS, ies.	3.50
Dr. med. H. Budulis, CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ, ies.	2.75
Dr. med. H. Budulis, VESELĪGA DZĪVE, ies.	2.10
K. Hamsuna, MISTĒRIJAS, romāns, ies.	3.30
I. Grebzde, PELĒKĀ MĀJA, ies.	2.80
K. Raudive, NEREDZAMĀ GAISMA, ies.	3.90
LATVIAN LITERATURE, broš.	5.50
„ ies.	6.70

123 HURON ST. TORONTO — DV — Tel. EM 8-0792 NO PLKST. 9—18

GRĀMATNĪCA

LUNSKY OPTIĶIS WA 1-3924 470 College St.

Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem. Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

4. vispārējā LATVJU GRĀMATAS nedēļa

visu jūlija mēnesi saskaņā ar mūsu speciāli izdoto cenrādi

Palētinājums līdz 50%, kāds nekad nav bijis

Grāmatām, ādas un kokizstrādājumiem, Telles darinātām latviskām rotām, rakstāmmašīnām utt., utt.

Pirms izšķiraties, ko iegādāties, aplūkojiet mūsu katalogu un cenrādi, jūs ietaupīsit desmitiem lieki izdotus dolarus.

Katalogu un cenrādi izsūtām par brīvu visiem

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly Iowa, U.S.A.

Virumaa novada tautas tērps Igaunijā

Šis staltais jauneklis ir redzams tradicionālajā Virumaa novada tautas tērpā. Virumaa ir viens no Igaunijas skaistākajiem novadiem. Šis ir dekorātīvi gaumīgs tautas tērps. Baltais krekls, kam apkaklīte sastiprināta ar prievīti, labi piestāv īsai žaketei. Cieši pieguļošās bikses pie ceļiem sastiprinātas ar lentītēm; tās valkā ar garām baltām zeķēm. Eleganto izskatu tam piešķir gaumīgās ādas kurpes, kā arī īpatnējā melnā platmale ar cietām malām.

Iespiests uz sabiedrības vēlēšanos

BRADING'S Cincinnati Cream

BRADINGS — izrunā — BRĒDINGS

JAUNIE FARMEŖI KANADĀ TIC...

(Pārnesmus no 3. lpp.)

„džābs" Toronto mācītājam bija kādā būvniecības uzņēmumā, kur viņš slaucīja zāģu skaidas un amerikāniskā tempā nesis plankas, lai ātrāk atbrīvotu dārgos preču vagonus. Kā ar pilsētas strādnieka algu būs grūti uzturēt astoņgalvaino ģimeni, tas mācītājam sen jau bijis skaidrs, tāpat kā pilsētā neatradīsies pa kabatai piemērotas telpas, kur lielo ģimeni novietot. Vienīgais glābiņš bijis lauki. Tā mācītājs kļuva par farmeri, attaisnojot arī Kanadas valdībai doto solījumu — sākt Kanadā dzīvi kā laukstrādnieks. Nu tas bija kas vairāk — zemkopis!

Tikai dažas jūdzes no Flečertonas, zaļo mežu ielokā, paceļas divstāvu ķieģeļu māja. Apkārt viļņo druvas un zied pļavas, kaut kur čalo strauja upīte, tā sakot, makšķeres sviedienā no mācītāja mājas. Tur ir foreles, šis makšķernieku lielākais prieks un gardums. Apstājoties šis panorāmas priekšā, pilnīgi gribas pievienoties mācītāja vārdiem, ka šis ir stūrītis no Latvijas, kaut kur pie Pērses vai Durbes. Tikai daudzās automašīnas, kas Līgo svētkos sabraukušas pie mācītāja mājas, pamodina no tālā sapņa un atgādina, ka esam Kanadā. Salīdzinot divas mazās jumta istabiņas Ontario ielā, Toronto, kur mācītāja ģimene bija apmetusies tūliņ pēc iebraukšanas no Vācijas, un tagadējo farmas māju ar daudzajām istabām, rodas ieskats, ka laukos ir plašums arī starp ķieģeļu sienām. Pie maltīšu galda novietojušies 60 pilsētas cieminu. 90 jūdzes aiz viņiem palikusi kāda rūpniecības kvēpiem klāta pilsēta ar savu pelēko darba dienu un rītdienas rūpēm. Šodien ir svētku diena, un svētdienas miers staro arī cieminu sejās. Tas ir kas vairāk — lauku miers, kuru gribas paņemt līdzi arī pilsētā līdz ar lauku ziediem un siena smaržām. Nonākot šādā lauku klusumā, svešums uz brīdi, šķiet, tālu atkāpies un sirdī rodas kāda vēlēšanās — lai tas tā būtu vienmēr.

PIRMĀS GRŪTĪBAS

Pirmais saimniekošanas gads, bez šaubām, būs grūtāks, domā mācītājs, bet lauki savu patvērumu ir jau devuši. Farma ir vidēja lieluma — 70 akru, un tās jaunais saimnieks spriež, ka to itin ērti varēs apsaimniekot pašu spēkiem, atlicinot arī laiku garīgam darbam. Labās ganības un pļavas dod labu iespēju nodarboties arī ar lopkopību. Labā kārtībā atrodas lopu kūts, kurā vietas 20 slaucamām govīm. Netrūkst pat automatiskās dzirdināmās siles. Lopam atliek tikai ar purnu pieskārties dzirdināmam traukam, lai tur rastos svaigs ūdens. Ņemot palīgā mechanizācijas līdzekļus, farmas apsaimniekošana sevišķas pūles neprasa. Mācītājs ir pārliecināts, ka viņam atliks arī laika mācītāja darbam. Latviešu pagastā atrodas ap 120 tautiešu, kas ar prieku ierastos savā latviešu dievkalpojumā.

„Vispirms tomēr gribu saimnieciski nostiprināties, lai es varētu ierasties pie draudzes ne vajadzību spiests, bet savā pienākuma vadīts," saka mācītājs T. Āviks. Viņš būtu ar mieru apkalpot latviešus visos lielākos apkārtnes centros, kā: Merkdālē, Flečertonā, Šellburnē, Orandžvillē un pat Bramptonā. Tā bez sinodes atbalsta izveidotos neatkarīga latviešu lauku draudze tieši Latvijas archibīskapa vadībā.

BĒRNU VASARAS MĪTNE

Pirms došanās uz Vāciju un Kanadu, māc. T. Āviks, kā zināms, četrus gadus pavadīja Venecuēlā. „Esmu apmierināts, ka šo dienvidu zemi atstāju," viņš tagad saka. „Kanadai tomēr ir daudz līdzības ar mūsu dzimteni, tikai vajag prast to iemīlēt." Daudz tautiešu Toronto ieinteresēti par bērnu sūtīšanu vasaras kolonijā māc. T. Āvika farmā. Apsverot šo iespējamību, mācītājs jau stājies pie bērnu vasaras mītnes iekārtošanas, tā ka jaunie vasarnieki jau var doties laukos. Bez lauku uztura, paredzētas arī sporta nodarbības, foreļu zveja, mazākas ekskursijas un taml. Bērnus uzņem no 5 līdz 15 gadu vecumā, un viņi būs mācītāja tiešā uzraudzībā. Uzturs bērniem līdz 10 g. vecumā neizmaksā vairāk kā 10 dol. nedēļā, vecākiem — 12.50 dol., ieskaitot arī autotransportu no Toronto. Tie tad arī būtu visi tiešie izdevumi, lai bērni baudītu netraucētu vasaras atpūtu un lauku gaisā uzlabotu veselību un krātu spēkus nākamajam mācības gadam pilsētā.

„Mani zēni pilsētā tā izlepuši, ka neēd vairs nevienu ēdienu, tāpēc būtu tiešām svētīgi nodot tos vasaru lauku uzturā," saka kāda māte. „Dodiet viņiem to pašu ēdienu, ko ēd visi pārējie kolonijas iemītnieki."

„Nebēdājiet, kundze," smejas mācītājs, „mani zēni ēdīs pa priekšu un citi tiem pakaļ — ēstgriba būs labu labā!"

Turpinājumā sekos

— JĀŅA RĒĶA FARMĀ

Jaunatne uz maldu ceļiem Padomju paradīzē

Vai arī latviešu jauniešus apdraud bezcerīgā dzīve?

Sevišķi aktuālu jaunatnes problēmu padomju valstī dara vienmēr asākā šīs valsts iedzīvotāju sadalīšanās šķirās: vienā pusē stāv tie, kam ir vara un bagātība, otrā — kam nav nekāda iespaida uz padomju valsts aparāta funkcionēšanu. Pie tam padomju „jaunatnes pagrimšana" norisinās daudz tiešāk, elementārāk kā citur. Šī pagrimšana, acīmredzot, jau sasniegusi tādus apmērus, ka iejaukties spiesta Komjaunatnes augstākā vadība, pat savā centrālorgānā „Komsomolskaja Pravda" publicējot plašu padomju jaunatnes pagrimšanas tēlojumu, kam ir svarīga nozīme attiecībā uz padomju valsts vispārējo apstākļu skaidrošanu, jo šajos apstākļos par savu dzīvību jācīnās arī latviešu tautai.

„Komsomolskaja Pravda" savā attēlojumā raksta:

„Tikai uz vakara pusi cecha draugi atmodās. Kaktā bija nosviests ar dzērieniem nolietais galdauts, grīda bija pilna glāžu un stikla šķembām, visi krēsli apgāzti . . .

„Pamatīgi izpriecājāmies. Bet ko nu?" jautāja Andrejs, citus uzlūkodams sašķobītu seju. Tad viņš izbāza uz āru savas kabatas: — „Tukšs!" Jaunieši kļuva domīgi. „Šoreiz varbūt varēšu jums izlīdzēt," klusēšanu pārtrauca Alberts. „Vakar es biju ciemā pie vienas manas paziņas un paņēmu „piemiņai" viņas gredzenu. Viņa par to, protams, neko nezina."

Ar vienu rāvienu visi atkal atguva izgaisušo jautrību. Šī „izlīdzēšana" deva iespēju tikt pie jaunām alus pudelēm. Un jautrā plostošana ilga atkal labu laiku. Pēc brīža kompānijai piebiedrojās piektais cecha brālis — Nikolajs, jauneklis, kas izskatījās ļoti pieticīgs un labi audzināts. Alberts iepazīstināja ar viņu: „Uzņemsim viņu mūsu pulkā. Viņš ir lielisks zēns."

Alberts vadāja Nikolaju pa restorāniem un pa dejas lokāliem. Un Nikolajam tas iepatikās.

„Bet vai tu nemani, ka visu laiku esi dzēris un ēdis uz mūsu rēķina," kādu dienu Andrejs viņam teica. „Es jau labprāt piedalītos izdevumu segšanā, bet man nemaz nav naudas. Ko māte iedod, tikko pietiek pusdienām."

„Tev naudas nav?" Aleksandrs smiedamies iesaucās. „Man liekās, ka ir laiks tevi ar šīm lietām iepazīstināt. Vai tu zini, kas tā ir par naudu, ko tu vakar nodzēri? Tā ir iegūta, pārdodot gredzenu, ko Alberts nospēra vienai savai paziņai. Un [illegible] nodzēri, to Andrejs izvilka no sava tēva kabatas."

Šāda dzīvošana — uz nebēdu, prasīja ļoti daudz naudas. Reiz, kad Anatolijs strādāja laboratorijā, Aleksandrs piegāja pie viņa.

„Atkal esam bez naudas," viņš čukstēja. Anatolijs paskatījās visapkārt, pamanīja, ka laborante sēž ar muguru pret viņiem. Aleksandrs uzreiz saprata, kas par lietu. Šoreiz gan abiem bija briesmīgi bailes. Apzagt vecākus vai paziņas, no kuriem nebija jābīstas, ka tie iedrošinātos par to ziņot iestādēm, bija pavisam kas cits nekā pieķerties valsts īpašumam. Bet nemaz vairs nebija naudas dzeršanai. Kam nu tas būtu jādara? Aukstus sviedrus svīzdams, Anatolijs paķēra mikroskopu un steidzīgi to paslēpa savā portfelī. Un tad vairs apstāšanās nebija. Viena zādzība sekoja otrai. Drīzi vien pēc tam viņi uzlauza kāda lielāka uzņēmuma telpas, un tā ar vienu rāvienu tika pie krietni lielas naudas summas. Nikolajam, kurš nu jau bija pilnīgi šīs bandas varā, bija jāpagādā ieroči. Bija divi „objekti": viens bija kāds dzīvoklis, otrs — viena institūta kase Maskavas priekšpilsētā. Viņiem ļoti labi noderēja pilsētā visai iespaidīgā Andreja tēva auto.

Taču lieta mazliet aizkavējās, jo nebija vēl ieroču. Bez ieročiem bija riskanti izdarīt ielaušanos. Nikolajs gan bija apsolījies tos nozagt, bet pēkšņi viņam bija pietrūcis drosmes. Viņš nevarēja izšķirties, ko īsti darīt. Tad draugi viņu aizvilināja uz kādu mežu, pielika dunci pie rīkles un izspieda solījumu, ka viņš ieročus sagādās.

Pēc diviem mēnešiem kādā vientuļā, nomaļā vietā, dažus desmit kilometrus no Maskavas, tika atrasts nepazīstama jauna cilvēka līķis. Nepagāja ilgs laiks, kad visa banda sēdēja uz apsūdzēto sola. Andreju un Aleksandru notiesāja uz 20, Albertu uz 15 un Anatoliju uz 10 gadiem labošanas darbos."

„Biezie izpriecāšanās, plašais pierādījumu materiāls, kā arī liecinieku liecības," attēlojumu noslēdz „Komsomolskaja Pravda", „neapšaubāmi tikai šos noziedzniekus vien. Savās ģimenēs vienmēr apbrīnoti un cildināti „jaunieši pieradināja pie domām, ka viņiem — „viss ir atļauts". Kā zināms, tāpat spriedelēja un jutās „zaļā jaunība" pirms revolūcijas. Toreiz tie bija bagāto muižnieku, fabrikantu un tirgotāju dēliņi. Bet notiesāto vecāki nav ne muižnieki, ne fabrikanti, ne arī tirgotāji, bet darba ļaudis."

Taču iemesls ir tas, ka pret padomju darbu cienības nav nevienam, to ienīst kā vergu darbu, un tāpat asiņainā režīma — „principus". Un tas parādās vispirms — jaunatnes pagrimšanā.

Iris PUĶU VEIKALS

588 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Gaumīgi ziedu sakārtojumi līgavām un baltās rozes un lilijas iesvētāmiem

Griezti ziedi, podu puķes, palmas, zaļumu stādi. Līdzīpašniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats

MEŽU AIZSARDZĪBA KANADĀ IR KATRA PIENĀKUMS

Sākoties atvaļinājumu laikam, kad katrs Kanadas iedzīvotājs censās doties uz mežiem, der atcerēties tās briesmas un postu, kas ceļas no mežu ugunsgrēkiem.

Mežu ugunsgrēkos katru gadu iet bojā ap 400.000.000 jaunaudzes koku, katru gadu caurmērā notiek ap 4000 mežu ugunsgrēku. Šie ugunsgrēki nopietni samazina Kanadas $2.500.000.000 kokrūpniecības izejvielu krājumus, nemaz nerunājot par postu, ko tie nodara atpūtas vietām. Aplēsts, ka katru gadu ugunis iznīcina tikpat daudz kokmateriālu, cik būtu vajadzīgs 85.000 piecu istabu dzīvojamo savrupmāju uzcelšanai.

Tomēr tikai nedaudzos gadījumos mežu ugunsgrēkos ir gājušas bojā cilvēku dzīvības. Visļaunākais ugunsgrēks plosījās 1825. g. Jaunbrunsvikas Nukastles apgabalā gar Miramiči upi, kad gāja bojā 500 cilvēku un 15.000 ģimenu zaudēja visu savu mantu. Daudzi mira liesmās, mēģinot izbēgt gar upes krastu.

1916. g. 224 personas mira ugunī vai no tās sekām Ontario provinces Matesonas, Kochranas un Heilaiburijas pilsētiņās.

1908. g. Britu Kolumbijas pilsētiņu Ferniju iznīcināja liesmas, un septiņas personas zaudēja savu dzīvību. Pilsētiņas iedzīvotāji dažas dienas bija jau vērojuši meža ugunsgrēkus, kas virzījās kalnā, bet tad uguns pēkšņi mainīja virzienu un nodedzināja pilsētiņu līdz pašiem pamatiem.

ONTARIO PROVINCES „UGUNSAPGABALS"

Aizsargāt Kanadas vērtīgos mežus pret ugunsgrēkiem ir uzdevums, kas prasa sarežģītu plānošanu un darbu saskaņošanu. Kā paraugu metodēm, ar kādām konstatē un apkaro mežu ugunsgrēkus, varētu minēt Ontario provincē ierīkoto 110.000.000 akru „ugunsapgabalu." Tā ir zemes platība, kurā organizēta aizsardzība pret uguni.

Mežu aizsardzības nozares izkārtojumā izveidota nepārtraukta „komandas važa" un atbildības sadalīšana, līdzīgi kā tas ir armijā. Šī nozare ir provinces Zemju un mežu departamenta pārziņā.

Mežu aizsardzības nozares pr-ks ir atbildīgs par meža ugunsgrēku atklāšanu un aizsardzības spēku izrīkošanu. Lai atvieglotu viņa pienākumu veikšanu, Ontario province ir iedalīta 7 rajonos, kuru priekšgalā atrodās rajona mežsargi.

Rajoni savukārt iedalīti 22 iecirkņos, kuru priekšgalā atrodās iecirkņu mežsargi. Katrā iecirknī meža ugunsgrēku apkarošana ir mežu aizsardzības uzrauga darbs, un pašu ugunsapkarošanas darbu vada galvenais mežzinis, ko atbalsta mežsargi, novērotāji, mēchaniķi, torņu vīri, smago mašīnu vadītāji un visi pārējie, kas veido veselu organizāciju. Papildus spēkus iegūst, rekvizējot privātos palīglīdzekļus un personālu, kas nodarbināts apdraudētā vietā.

4 AIZSARDZĪBAS POSMI

Mežu aizsardzības darbs sadalīts četros posmos. Pirmais ir uguns aizkavēšana. Laika sprīdis no aprīļa līdz oktobrim oficiāli atzīts par „uguns sezonu". Lai aizkavētu bīstamo uguns kurināšanu, šai laika sprīdī departaments ir pilnvarots izsniegt īpašas atļaujas ļaudīm, kas dodas izbraukumā sausā apgabalā. Darba atļaujas izsniedz ļaudīm, kas dodas bīstamā joslā koku ciršanas vai kādos citos darbos. Akūtu briesmu gadījumā departamentam ir tiesības ierobežot ceļošanu „uguns apgabalā."

Pārējie trīs darba posmi aptver ugunsgrēku konstatēšanu, satiksmi, sazināšanos un ugunsgrēku likvidēšanu. Taisni te izpaužas militāra veida sadarbība. Ontario provincē ir 300 novērošanas torņu, un, tikko laika ziņas norāda mitruma grāda pazemināšanos un iespējamus pērkoņa negaisus, torņu sardze ar radio palīdzību ziņo par galveno mītni. Visi 33 lidmašīnu vadītāji, kas novietoti stratēģiskos punktos visā uguns apgabalā, saņem trauksmes paziņojumu.

UGUNSGRĒKU IZZIŅOŠANA

Tikko kāds pamana uguni, izlieto katru modernās sazināšanās līdzekli, lai nodotu šo ziņu tālāk. Ontario provincē ir 3000 jūdžu garas telefona līnijas, kas pieder Zemju un mežu departamentam, kā arī savs radio tīkls.

Mežu aizsardzības dienestam ir pastāvīgs personāls, kas sastāv no mežsargiem, lidmašīnu vadītājiem, ziņu dienesta ļaudīm un tt., bet uguns sezonas laikā parasti pieņem vēl papildus darbiniekus. Daudzi vidusskolas audzēkņi un universitāšu studenti pa vasaras mēnešiem atrod tur darbu.

APKAROŠANA

Kad ugunsgrēks ir ieraudzīts, visi apgabala lidaparāti saņem rīkojumu doties ievākt ziņas par tā apmēriem, atrašanās vietu, virzienu, kādā uguns pārvietojas, kā arī visas citas ziņas, kas palīdzētu meža sargiem organizēt tā apkarošanu. Tad darbā laiž transporta vienības. Departamentam ir pāri par 500 smago automobiļu, 1000 kanu laivu, 500 piekabināmo laivu motoru un 45 dzelzceļa benzina motoru vagonu, kas katrā laikā ir gatavi nogādāt ļaudis uguns apdraudētā apvidū.

Praksē uguns apkarošanai lieto buldozerus, traktorus, tanku sūkņus un ugunslīnijas veidojošus arklus. Arī lāpstas, cirvjus un pārvietojamus sūkņus lieto meža ugunsgrēku apkarošanai. Dažreiz virs meža ugunsgrēkiem paceļas helikopteri, aizkavējot uguns izplatīšanos ar īpašu ar ūdeni pildītu papīra maisu nomešanu. Dažreiz vajadzīgas vairākas dienas vai nedēļas, lai nodzēstu kādu meža ugunsgrēku.

Tikko ugunsgrēks apdzēsts, nekavējoties tiek pārmeklēts izdegušais apgabals, lai aplēstu zaudējumus un noskaidrotu, kas vēl glābjams no kādreizējā krāšņā meža.

Kanadas lielie meži ir lielākais saimnieciskais mantojums, un atbildība par to nodrošināšanu gulstas uz katru kanadieti. Atsevišķām personām ir jāsadarbojas ar valdību: jāpārliecinās, ka neviens aiz sevis mežā nepamet degošas dzirksteles, īpaši tagadējās sezonas laikā.

Visspēcīgākais ierocis pret uguni ir apdomīga rīcība, rīkojoties ar uguni mežā, atbildības sajūta un rūpība.

C. S.

REAL ESTATE LTD.

A. W. FARLINGER

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

JUMS PIEDĀVĀ:

SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS

BLOOR — RUNNYMEDE atsevišķa mūra māja ar izbūvētu dzīvokli pagrabā, moderna gaisa vēdināšanas apkure ar eļļu. Garāža. Tuvu satiksmei un veikaliem. Iemaksa $2.500.

SWANSEA 7 istabu dubultķieģeļu mūra māja. Moderna virtuve, ūdens-eļļas apkure, garāža, Tuvu Bloor satiksmei. Pilna cena $16.600.

PALĪDZAM AIZDEVUMU SAGĀDĒ

VOLDEMĀRS KLAVIŅŠ

2475 BLOOR ST., W., TORONTO

Tel. MU 8151, mājās, MU 5836

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, Tel. ME 5937 (pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

Elektr., ķīmiskie aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana. Sejas kopšana

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)

no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1681

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

DR. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

Dr. S. UŽANS

Bērnu, iekšķīgās un ādas slimībās. No plkst. 5—7, sestdienās no plkst. 12—1.

52 LINSMORE CRES. (Bloor-Danforth tr. pieslātne).

Tel. GL 2892, Toronto

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID Ave, WA 1-6708

TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnes universitātes ārsts-chirurgs

Tel. LL 5739.

Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.

251 CRAWFORD St.

(Dundas stūrī) Toronto.

Runā vāciski un krieviski

Dr. S. F. TOMANEK

ZOBĀRSTS - CHIRURGS

paziņo, ka ir atvēris vispārējo zobārstniecības kabinetu

PHYSICIANS' AND SURGEONS' BUILDING,

2. stāvā,

86 BLOOR ST. W.,

Toronto, Ont.

Pēc iepr. norunas — no pirmdienas līdz sestdienai.

Birojā WA 2-5366

Mājās WA 4-7824

(715)

Tālivaldis Dangavs

SAPŅU ZEMĒ

Tēlojums no krājuma Dabas dziesminieki

KUMEĻA PĒDAS APDZĪVOTĀJS

Lauku cīrulis tik pieticīgs, ka nomā no Zemes mātes kumeļa pēdu vai citu šī lieluma iedobumu zemē, ko tad izklāj cisām.

Reiz nolēmu apciemot šo pieticīgo dziesminieku, par kura dzīvi Mišlē saka, ka tā pilna rūpēm un pārdzīvojumiem, skumja kā viņa nelaimīgajam kaimiņam zaķim.

Šai nolūkā es virzījos uz lauku un tīrumu pusi.

Bija jūnija mēnesis. Visapkārt skanēja balsis ,piepildīdamas debesi virs manas galvas. Šai balsu straumei ,kas plūda projām no mūsu planētas, savējo pievienoja arī cīrulis, izspurkdams no rudziem.

Tātad cīrulis dzīvoja rudzu laukā, palielā vārpu ezerā bez salām un pussalām. Bet kurā vietā? Varbūt ar mazo pirkstiņu pieaicināt vējeli, kas rudziem, laikam, stāstīja pasaku par riju, jo vārpas kratījās kā spriguļu vālītes, un tām paprasīt?

Manā kabatā nebija cukurgrauda, un vējiņš aizlaidās neizplāpājies. Es apsēdos uz ežmalas pagaidīt ,kamēr pats cīrulis man parādīs ceļu uz savām mājām, uz savu gultas vietu pasaules dzīvoklī. Bet pie zemes vajadzēja pieglaust arī muguru, lai izsekotu cīrulim debesjumā. Un viņa pacelšanās gaitā man ,palīdzēja iedzīvoties tas apstāklis, ka pats reiz biju lidotājs.

Tikko cīrulis bija atstājis rudzus, viņš tūdaļ pa taisnu līniju kāpa augšup dziedādams. Zem viņa vispirms ruka rudzu lauks, tā kā jau pēc mirkļa to varēja pārredzēt no vienas malas līdz otrai, un tas atgādināja rombu. Kaimiņu pļava kļuva par zaļu trīsstūri. Tai sekoja tās māsas un lauki citu ģeometrisku plākšņu veidā, dažviet atveidodami pat ģeometrisku stilu kā akmens laikmeta mākslā. Aizvien dziļāk grima gārša un citi meži, kas stāvēja klajuma malā. Drīz cīrulis bija pāri tam visam, ārā no milzīgās bedres, ko spēj piepildīt tikai nakts līdz malām, un viņš ienira saules staru cauraustā zilgmē. Mazā sirsniņa aiz pelēkdzeltenajām krūšu spalvām iepukstējās straujāk, cekuls uzbudinājumā pacēlās, ka nu zeme apakš viņa kļuvusi tikpat maza kā kumeļa pēda un viņš pats vērties liels un varens. Tādam arī bija skaisti jādzied.

Viņš centās ,cik vien spēki atļāva un cik ilgi elpa to neliedza darīt, — vairs neceldamies augšup taisni, bet tecēdams apkārt sarukušajai zemītei, kas nu viņam nelikās lielāka par kumeļa pēdu, kura, viņam sasveroties, šūpojās kā rudzu lauks vējā . . . Viņa dziesma aizskanēja tālu tālu, ieskanējās dziļi dziļi . . . Tur, kur sirds ar dvēseli sastopas. Tā lika manām rokām glāstīt ciniti un mutei čukstēt:

„Mana tēvu zeme . . ."

Uz manas rokas uzrāpās Laimas kumeliņš mārīte. Es pacēlu plaukstu, mārīte spārnus, un tā aiznesa manu vēlējumu savai Kundzei:

„Lai Laima ciemojas pie mums, kamēr vien saule aust un riet!"

Pa to laiku mazputniņš jau bija izniris no debess dzīles un lapas kritiena lidojumā, veidodams piruetus, lēni slīga lejup. Zeme steidzās viņam pretim, un meži izstiepa rokas kā gaidītāja māmulīte. Cīruli pārņēma nevaldāms atkalredzēšanās prieks. Viņš saklāva spārnus un kā šautra tuvojās tai vietai ,no kurienes divas uzticamas acis vērās viņā, vēl nepārtraukdams vīt vārsmu pie vārsmas, it kā no debesīm, no paša Dieva nestu svaigu vēsti. Tas bija pārgalvīgs lidojums, augstākā pilotāža, ko cilvēku lidošanas mākslā var pielīdzināt vienīgi grīstei, kad lidmašīna spirālveidīgi krīt vertikāli zemē. Šo pašnāvības lidojumu cīrulis izlīdzināja tikai virs rudziem un tad ieplanēja tajos iečirkstēdamies, kā savu motoru izslēgdams.

Vieta, kur cīrulis nozuda, bija romba šķautne, ka mabpus piekļāvās pļava.

„Vaŗen gudri cīrulis ierīkojies, kur barība pati skrien mutē, izmantodams šķautni par taisnu ceļu no viena pļavas līkuma uz otru," es nodomāju, bijīgi vilcinādamies traucēt dziesminieku, kas mani tā bija savaldzinājis. Taču velnišķais cilvēka pētniecības gars samina manu kautrību un stūma mani uz cīruļa lizdas pusi.

Iesperoties pļavā, mani kā vecu paziņu apsveica garkājis ods, noslaistīdams savas garās kājas, pakustinādams abus spārnus.

Šis asteniķis man it kā čukstēja:

„Nedomā vis, ka esmu kāds āksts. Esmu posmkājis, no kukaiņu šķiras, divspārņu kārtas, odveidīgo apakškārtas un Tipulidae dzimtas."

Ar odu, turklāt vēl mācītu, man nebija nekādas vēlēšanās pļāpāt. Es tam vienaldzīgi pagāju garām. Bet tūdaļ sastapos ar dzeltensvītraino zemes kamenīti, baltu vēdergalu, no kuras varēja lasīt kā uz vizītkartes:

Plēvspārnis.
Bišveidīgais,
No bišu dzimtas un kameņu
ģintas
Sabiedrisks kukainis.

„Sveika, kamenīt!" es tai pametu ar roku, un šī man atbildēja:

„Zum, zum."

Bet nu ceļā stājās kukainis pēc kukaiņa, it kā vēlēdamies mani eksāminēt viņu sistēmatikā, un es biju spiests šai sabiedrībai teikt mazu uzrunu:

„Draugi un nedraugi! Es neesmu entomologs, bet vienkāršs cilvēks, kuru jūs iepazīsit tuvāk, kad nāve mani būs pārvērtusi par jūsu mielastu. Līdz tam — uz redzēšanos!"

Beidzot nokļuvu pie rudzu lauka šķautnes un kad no tās cīrulis atkal pacēlās gaisā, es zagos pie viņa sievas, nevis glaimiem mutē, bet ar tālskati rokā. Tas bija pagrūts uzdevums ieraudzīt pelēku uz pelēka un dzeltenu starp dzeltenu tādos džungļos, kāds ir rudzu lauks, tanī iebāžot galvu. Taču katras pūles reiz vainagojas sekmēm. Rudzos tupēja pelēks laukakmens, ieaudzis vārpu zālēs. Netālu no tā tad nu atradās cīruļa lizda, kur mātīte gulēja iegrimusi, tā ka aste un galva vien bija virs zemes.

Iekām tas man izdevās, manas kustības bija smagas un postīgas kā zilonim bambusniedrās. Cīruliene tomēr lizdu nepameta. Viņas ausis bija tik aizņemtas ar vīra dziesmu, ka citu neko nedzirdēja, un šo radījumu varēja saņemt ar pliku roku. Protams, dziesmu cienītājai es ne pirkstu nepiedūru. Tūdaļ nogūlos aiz akmens, uz tā novietodams tālskati, kas ne tikai lizdu pievilka pie mana degungala, bet arī visu palielināja. Vieta bija ļoti izdevīga: paceļot galvu, varēju vērot cīruļu ģimenes idilli, nolaižot to, kļuvu gandrīz neredzams, jo mans ķermenis jau no pleciem pazuda rudzos.

Un tā es gulēju rudzos, galvu uz akmens. Vientulību nejutu, kaut cilvēku dzimums maņ šķita tik tālu kā zvaigznes vai mirušie. Te bija mūzika un dejas, čuksti un vilinājumi, un es kļuvu par tādu priekšnesuma baudītāju, kas ar māksliniekiem saplūst par vienu miesu un dvēseli.

Lielajā orķestrī spēcīgākie spēlmaņi bija visi mūsu taisnspārņi: loņainos stilbus kā lociņu gar priekšspārnu malu — savu vijoli, spēlēja tremolo. Sienāži, spārnu pret spārnu tricinādami, bēra stakato sekstoles. Circeņi, kam jau no dabas īpašs instruments, to berzēdami gar spārniem, zibenīgi trinkšķināja arpedžo. Tiem piepalīdzēja plēvspārņi — mājas un zemes bites, kamenes, lapsenes un sirseņi ar sul ponticello gan uz zemākas, gan augstākas stīgas, iztverot vairākas oktāvas. Pastarpām mušas, dunduri un parastie odi, šie divspārņi ar dūcekļiem — pakalējiem neattīstītiem spārniem, ielaida pa maigam flažoletam. Daži vaboļveidīgo kārtas kukaiņi nodūca kontrabasa partiju, bet šādi tādi kukainīši atdarināja vijoles skaņošanu. Bija arī viens koka pūtējs, proti, zirgs, kas ganībās sprauslodams, pūta kā ar kontrafagotu.

(Nobeigums sekos).